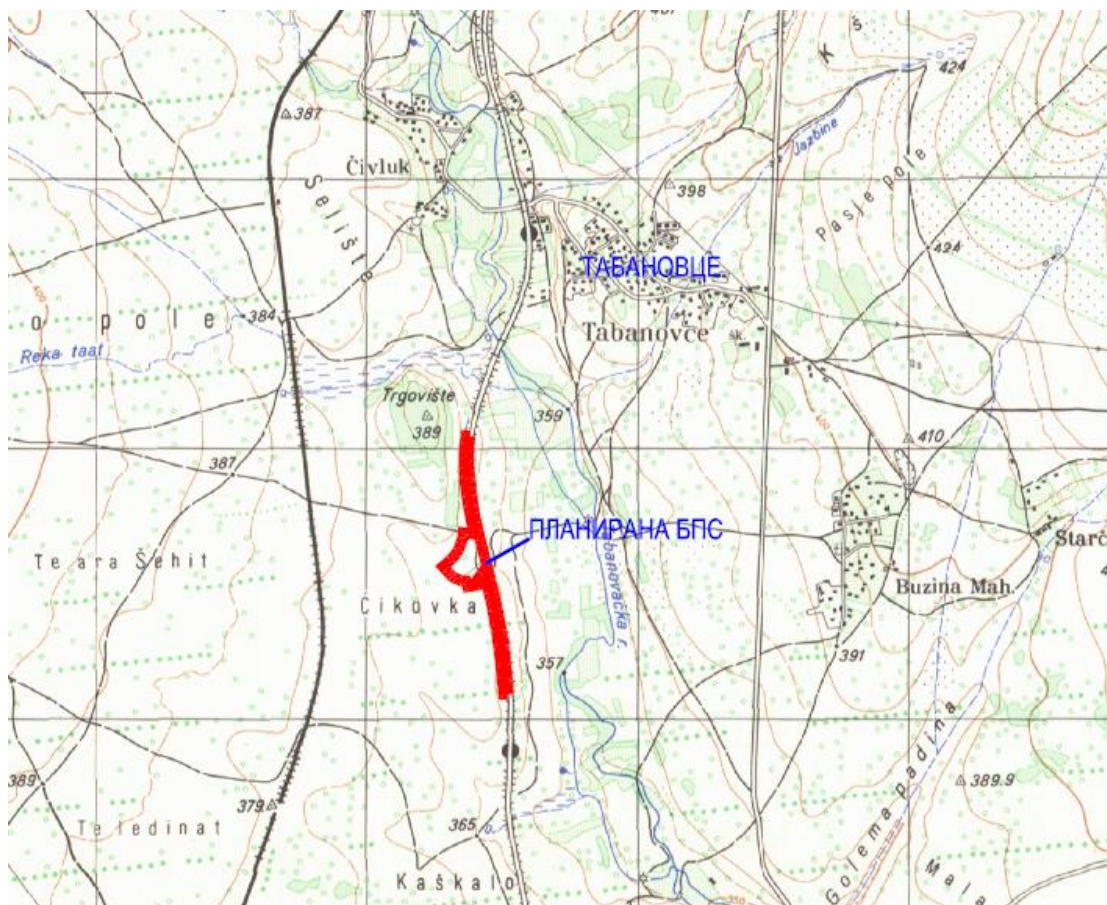

ИЗВЕШТАЈ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

ЗА

**ДРЖАВНА УРБАНИСТИЧКА ПЛАНСКА
ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИЗГРАДБА НА БЕНЗИСКА
ПУМПНА СТАНИЦА СО ПРАТЕЧКИ ОБЈЕКТИ НА КП
4825, КП 4826 КП 4827/1, КП 4828/1 И КП 4829/1, КП 4830/1, КП
4831/1, КП 4833/1 И КП 4833/2, КО ТАБАНОВЦЕ,
ОПШТИНА КУМАНОВО**

НАЦРТ ИЗВЕШТАЈ

Мај, 2019 година

Со цел навремено да се согледаат можните негативни влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето, како и социо - економските аспекти од реализација на ДУПД за изградба на бензиска пумпна станица со пратечки објекти на КП 4825, КП 4826, КП 4827/1, КП 4828/1 и КП 4829/1, КП 4830/1, КП 4831/1, КП 4833/1 и КП 4833/2, КО Табановце, општина Куманово и согласно член 65, став 2 од Законот за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18), се наложи потребата за спроведување на Стратегиска оцена на животната средина.

Извештајот за Стратегиска оцена е потпишан од Експерт за Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина (видено од Копија на потврда, дадено во прилог).

Во подготовката на Извештајот за Стратегиска оцена на влијание врз животната средина учествуваа:

Емил Стојановски, дипл. инж. по заштита на животна средина,

Љупчо Аврамовски, дипл. економист.

Горенаведениот извештај за стратегиска оцена на животната средина согласно член 66 став (5) од Законот за животна средина е потпишан од лице кое е вклучено во листата на експерти за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина која ја води Министерството за животна средина и просторно планирање. Како доказ за истото во прилог на извештајот е дадена копија на Потврдата со број 07-10997/2 од 26.12.2012 година дадена од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање.

Управител

Емил Стојановски

Кога се користи овој документ како корисена литература треба да се цитира како што следува: КД Енвирос Ресурси ДОО Скопје, Нацрт извештај за стратегиска оцена на животна средина за ДУПД за изградба на бензиска пумпна станица со пратечки објекти на КП 4825, КП 4826, КП 4827/1, КП 4828/1 и КП 4829/1, КП 4830/1, КП 4831/1, КП 4833/1 и КП 4833/2, КО Табановце, општина Куманово.

Документот не смеа да се печата и презентира во целина или во делови без согласност на КД Енвирос Ресурси ДОО Скопје.

Имајќи предвид потребата од изработка на Извештај за стратегиска оцена врз животната средина за ДУПД за изградба на бензиска пумпна станица со пратечки објекти на КП 4825, КП 4826, КП 4827/1, КП 4828/1 и КП 4829/1, КП 4830/1, КП 4831/1, КП 4833/1 и КП 4833/2, КО Табановце, општина Куманово како и одредбите од Законот за животна средина донесувам:

РЕШЕНИЕ

За определување на експерт за изработка на Извештај за стратегиска оцена на животната средина

Емил Стојановски, дипломиран инженер, се определува за овластен Експерт за изработка на стратегиска оцена на животна средина за ДУПД за изградба на бензиска пумпна станица со пратечки објекти на КП 4825, КП 4826, КП 4827/1, КП 4828/1 и КП 4829/1, КП 4830/1, КП 4831/1, КП 4833/1 и КП 4833/2, КО Табановце, општина Куманово.

Образложение:

Емил Стојановски, дипломиран инженер, ги исполнува условите пропишани со член 68 став (3) од Законот за животна средина на Република Македонија со тоа што има положен испит за Експерт за стратегиска оцена на животната средина како и е вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена врз животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање.

Енвиро Ресурси, ДОО Скопје

Управител

Емил Стојановски

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
Скопје

Број 07-10997/2
26.12. 2012, година

ПОТВРДА
за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

СТОЈАНОВСКИ Душан ЕМИЛ дипломиран инженер по заштита на животната средина од Скопје, роден на 01.03.1975 година во Скопје, Република Македонија, на ден 28.12.2010 година го положи стручниот испит за стекнување на професионално знаење за стратегиска оцена на животната средина, пред Комисијата за полагање на стручен испит за стратегиска оцена на животна средина, при Министерството за животна средина и просторно планирање, и се стекна со статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина и ги исполнува условите утврдени во член 68 од Законот за животна средина, со тоа се стекнува со право да биде вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Оваа потврда се издава врз основа на член 68 од Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ бр.53/05; 81/05; 24/07; 159/08; 83/09; 48/10, 124/10; 51/11 и 123/12).

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер,
М-р Abdilqim Adem

Комисија за полагање на стручен испит за
стратегиска оцена на животната средина

Претседател,
М-р Јадранка Иванова

Република Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

Архивски бр. 07-23/21

Дата: 14.01.2011

Република Македонија
Министерство за
животна средина
и просторно планирање

Бул. "Гоце Делчев" бб
1000 Скопје,
Република Македонија
Тел. (02) 3251 400
Факс. (02) 3220 165
Е-пошта: infoeko@moepp.gov.mk
Сайт: www.moepp.gov.mk

П О Т В Р Д А

Се потврдува дека АВРАМОВСКИ Методија ЉУПЧО дипломиран економист од Скопје, роден на 01.03.1953 година, во Скопје, Република Македонија, на ден 30.12.2010 година го положи стручниот испит за стекнување на професионално знаење за стратегиска оцена на животната средина, пред Комисијата за полагање на стручен испит за стратегиска оцена на животна средина, при Министерството за животна средина и просторно планирање и се стекна со статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина и ги исполнува условите утврдени во член 68 од Законот за животна средина за да биде вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Оваа потврда се издава привремено за да му служи на споменатото лице, додека да се подготвува потврдата за положен стручен испит за експерт за стратегиска оцена на животната средина која се издава согласно членот 68 од Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ бр.53/05; 81/05; 24/07; 159/08; 83/09; 48/10 и 124/10).

Комисија за полагање на стручен испит за
стратегиска оцена на животната средина

Претседател,

М-р Јадранка Иванова

Број: 0805-50/150020190000837

Датум и време: 3.1.2019 г. 14:21:24

Дигитално потпишан од: Sistem za e-potvrdi
Централен Регистар на Република Македонија
Датум и час на потпишување: 03.01.2019 во 14:21:30
Издавач на сертификатот: KibTrust Qualified Certificate
Services
Сертификатот е валиден до: 01.05.2021
Документот е дигитално потпишан и е правно валиден

/Електронски издаден документ/

ТЕКОВНА СОСТОЈБА

ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	6068448
Целосен назив:	Консултантско друштво ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Кратко име:	ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Седиште:	ЛОНДОНСКА БР.19 ТЦ-Тафталиџе/с3 лок1и2 СКОПЈЕ - КАРПОШ, КАРПОШ
Вид на субјект на упис:	ДОО
Датум на основање:	27.1.2006 г.
Деловен статус:	Активен
*Вид на сопственост:	Приватна
ЕДБ:	4030006576746
Потекло на капиталот:	Домашен
Големина на субјектот:	микро
Организационен облик:	05.3 - друштво со ограничена одговорност
Надлежен регистар:	Трговски Регистар

ОСНОВНА ГЛАВНИНА	
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	419.900,00
Уплатен дел MKD:	419.900,00
Вкупно основна главнина MKD:	419.900,00

СОПСТВЕНИЦИ	
ЕМБГ/ЕМБС:	0103975450043
Име и презиме/Назив:	ЕМИЛ СТОЈАНОВСКИ
Адреса:	БУЛ.КОЧО РАЦИН бр.10/44 СКОПЈЕ, ЦЕНТАР
Тип на сопственик:	Содружник
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	205.800,00
Уплатен дел MKD:	205.800,00
Вкупен влог MKD:	205.800,00
ЕМБГ/ЕМБС:	5976111
Име и презиме/Назив:	Друштво за трговија и услуги ГЛОБАЛ ПРОЕКТ МЕНАЏМЕНТ КОНСАЛТИНГ ДООЕЛ Скопје
Адреса:	ВЕЉКО ВЛАХОВИЌ бр.22А-1/3 СКОПЈЕ - ЦЕНТАР, ЦЕНТАР
Тип на сопственик:	Основач/сопственик
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	214.100,00
Уплатен дел MKD:	214.100,00
Вкупен влог MKD:	214.100,00

ДЕЈНОСТИ	
Приоритетна дејност/ Главна приходна шифра:	74.90 - Останати стручни, научни и технички дејности, неспомнати на друго место
ОПШТА КЛАУЗУЛА ЗА БИЗНИС	
Евидентирани се дејности во надворешниот промет	
Други дејности:	Надворешна трговија со прехранбени производи и непрехранбени производи Изведуваче на градежни работи во странство Посредување и застапување во меѓународниот промет на стоки и услуги Консигнациона продажба Реекспорт Деловни и менаџмент консултантски активности во меѓународниот промет

ОВЛАСТУВАЊА	
Управител	
ЕМБГ:	0103975450043
Име и презиме:	ЕМИЛ СТОЈАНОВСКИ
Адреса:	БУЛЕВАР КОЧО РАЦИН бр.10/44 СКОПЈЕ, ЦЕНТАР
Овластувања:	Управител - Дипломиран инженер по заштита на животна средина

Тип на овластување:	Неограничени овластувања во внатрешниот и надворешниот промет
Ограничувања:	*
Овластено лице:	Управител

ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ	
КОНТАКТ	
E-mail:	contact@enviroresources.com.mk

Напомена:

Во тековната состојба прикажани се само оние податоци за кои има запишана вредност.

*Видот на сопственоста се определува врз основа на својството на основачот/содружникот /сопственикот и служи исклучиво за статистички цели на Државниот завод за статистика на Република Македонија

Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

Број: 0809-50/150120170065516

Датум и време: 25.10.2017 г. 10:47:06

ПОТВРДА
за регистрирана дејност

ТЕКОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	6068448
Назив:	Консултантско друштво ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Седиште:	ЛОНДОНСКА бр.19 ТЦ-Тафталиџе/с3 лок1и2 СКОПЈЕ - КАРПОШ, КАРПОШ

ПОДАТОЦИ ЗА РЕГИСТРИРАНА ДЕЈНОСТ	
Предмет на работење:	Регистрирана е општа клаузула за бизнис
Приоритетна дејност/ главна приходна шифра:	74.90 - Останати стручни, научни и технички дејности, неспомнати на друго место
Други дејности во внатрешниот промет:	Нема
Евидентирани дејности во надворешниот промет:	Има
Одобренија, дозволи, лиценци, согласности:	Нема

Изготвил:

Овластено лице:

Број: 0809-50/150120170065516

Страна 1 од 1

Содржина:

	Вовед	12
1.	Цели на Планскиот документ	15
1.1	Цели на заштита на животната средина	17
1.2	Специфични цели на Стратегиската оцена	19
1.3	Употребена методологија	22
1.4	Законодавна рамка	24
1.5	Институционална рамка	26
1.6	Содржина на Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина	27
1.7	Резиме	28
2.	Преглед на планскиот документ	29
2.1	Основи на Планскиот документ	29
2.2	Плански опфат	29
2.2.1	Географска и геодетска местоположба	29
2.2.2	Намена на употреба на земјиштето	30
3.	Краток опис и образложение на планските решенија за изградба на комунална и сообраќајна инфраструктура.....	32
3.1	Сообраќајно поврзување	32
3.2	Водоснабдителна мрежа	33
3.3	Фекална и атмосферска канализација	33
3.4	Електроенергетска инфраструктура и ПТТ инсталации ...	34
4.	Карактеристики на просторот и сегашна состојба со животната средина	36
4.1	Карактеристики на просторот	36
4.1.1	Сообраќајна поврзаност	36
4.1.2	Рељефни услови, наклон и експозиција на теренот	37
4.1.3	Геолошки карактеристики	38
4.1.4	Сеизмолошки карактеристики на теренот.....	38
4.1.5	Климатски и микроклиматски услови на регионот.....	38
4.1.6	Население	38
4.1.7	Стопанство	39
4.1.8	Хидротехничка инфраструктура	40
4.1.9	Културно-историско наследство	40
4.2	Опис на сегашната состојба со животна средина во планскиот опфат	41
4.3	Сегашна состојба со животната средина во и околу планскиот опфат	48
5.	Состојба без имплементација на планскиот документ	50
6.	Алтернативи и чинители за избор на алтернатива	51
7.	Претпоставени влијанија врз медиумите на животната средина	52
8.	Мерки за заштита, намалување и неутрализирање на значајните влијанија врз животната средина од имплементација на планскиот документ	58
9.	План на мерки за мониторинг на животната средина	68

10.	Нетехничко резиме	70
11.	Прилози	77
	Додаток	80
	Користена литература	82

Вовед

Со Државна урбанистичка планска документација (ДУПД) се врши уредување и користење на просторот со определување на градежна парцела вон планскиот опфат. Географската положба и сообраќајната поставеност на оваа локација одат во прилог за оформување на плански опфат за поставка на Станица за снабдување со течни горива со пратечки објекти. Вкупната површина во рамките на планскиот опфат изнесува 3,28 ха. Површината на планираната градежна парцела изнесува околу 1,61 ха.

Со самото реализирање на оваа планска задача се добиваат податоци за почвата, воздухот, водата, климатските фактори, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра и др. и се создаваат услови за изнаоѓање на причините врз основа на која се одбираат алтернативите и се предвидуваат мерки за заштита и намалување на влијанијата. Со идентификацијата на можните проблеми треба да се рационализираат трошоците и да се направи најсоодветен избор на мерките за заштита на животната средина. Резултатот од учеството на јавноста треба да се земе што е можно повеќе.

Оцената на влијанието на определени стратегии, планови и програми врз животната средина и здравјето на луѓето е постапка со која се проценуваат ефектите врз животната средина и здравјето на луѓето од спроведувањето на предложените документи. Целта е можните ефекти да бидат земени во предвид во раната фаза на подготовката на документите вклучувајќи ги и промените на истите.

Цел на Стратегиската оценка е да се интегрира заштитата на животната средина и здравјето на луѓето во процесот на подготвување и донесување на планските документи преку експертска проценка и проценка на јавноста пред донесување на истите.

Подготовката на планскиот документ ги дефинира и јасно ги утврдува основните, а со тек на време и реалните цели и правци во доменот на земјоделството, шумарството, енергетиката, индустријата, туризмот, управување со отпадот, управување со водите, просторното и урбанистичко планирање и користење на земјиштето, како и Националниот акционен план за животна средина и локалните акциони планови за животна средина кои ја налага потребата согласно член 65 од Законот за животна средина од спроведување на Стратегиската оценка на влијанието на животната средина на овие плански и програмски решенија и цели.

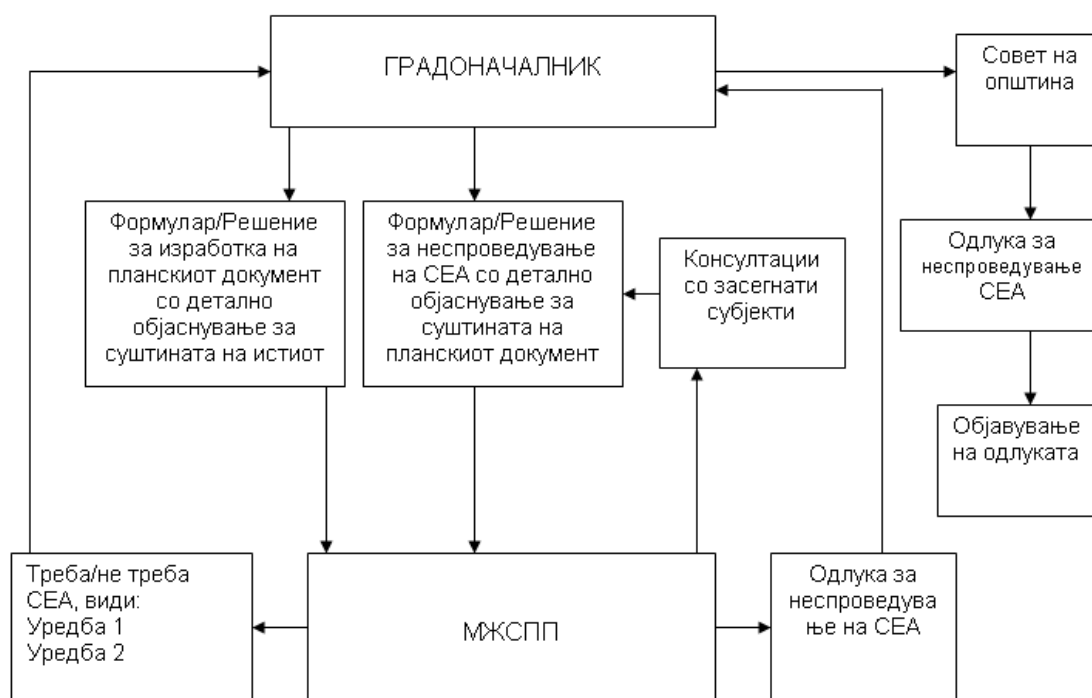
Стратегиската оценка на влијанието на животната средина се состои од неколку фази на планирање:

- проверка;
- определување на опфат;
- основни податоци на животната средина;
- оценка;
- подготовка на извештајот за животна средина;
- консултација со засегнатата јавност;
- прифаќање на стратегијата, планот или програмата и
- мониторинг.

При определување на обемот и деталноста на информациите во Извештајот за животна средина, Министерството за транспорт и врски е должно да побара мислење од органите кои се засегнати од планскиот документ. Исто така, според Архуската Конвенција и Уредбата за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08 и 45/11) член 8, Министерството за транспорт и врски е должно да го вклучи учеството на јавноста преку:

- ќе треба да се утврди динамиката и роковите што ќе бидат реални за ефикасно учество на засегнатата јавност;
- нацрт-правилата ќе треба да бидат јавно расположливи, и
- на јавноста ќе треба да и се овозможи да даде коментар.

**Постапка за утврдување на неопходност од спроведување на
стратедиска оцена (СЕА) за плански документ кој го
подготвува локалната управа (Screening)**

Министерството за животна средина и просторно планирање јасно ги дефинира основните, а со време и остварливите цели и правци на развојот, особено во поглед на неопходните квалитативни структурни промени и за нив релевантни и адаптивни решенија и опции. Непосредната поврзаност и меѓусебната условеност помеѓу планскиот опфат и влијанието на животната средина наметнува едновремен, интегрален третман на просторот и дефинирање на долгорочна стратегија за уредување, опремување и користење на просторот и ефикасна заштита на животната средина, природата и културно-историското наследство во регионот.

Посебно внимание е посветено на карактеристиките на користење на земјиштето. Правната и административна рамка, која ги опфаќа

основните закони, стратешки планови и стандарди на животната средина, како и процедурите за Стратегиска оцена на животна средина обработени се во посебно поглавје од овој Извештај.

Анализата на алтернативите кои се опфатени со овој извештај укажува на потребата од неминовно спроведување на Стратегиската оцена на влијанието врз животната средина во процесот на планирање заради правилна и поефикасна избрана алтернатива. Очекуваните резултати врз животната средина, препораките и мерките за намалување на влијанијата, како и планот за мониторинг се прикажани и објаснети во посебни делови од овој Извештај.

1. Цели на Планскиот документ

Предмет на оваа планска документација е изградба на Бензинската пумпна станица која ќе биде лоцирана на територија на Општина Куманово. Локалитетот се наоѓа крај автопатот А1 (автопат Пријателство), на околу 1,5 км северно од Клучка и 1,8км јужно од клучка за с. Табановце. Градежната парцела ги опфаќа КП4825, КП4826, КП4827/1, КП4828/1, КП4829/1, КП4830/1, КП4831/1, КП4833/1 и КП4833/2, КО Табановце, општина Куманово.

Просторот во рамките на планскиот опфат досега не е третиран со урбанистичка планска документација.

Согласно Член 47, став (4) од Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18), Државна урбанистичка планска документација се изработува врз основа на издадени услови за планирање.

За таа цел, за конкретниот опфат издадени се Услови за планирање на просторот кои произлегуваат од Просторниот план на Република Македонија, изработени од Агенцијата за планирање на просторот на Република Македонија.

Во рамки на планскиот опфат нема евидентирани градби. Планскиот опфат е неиздадено земјиште. Сите податоци за теренот се регистрирани табеларно:

ДРЖАВНА УРБАНИСТИЧКА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИЗГРАДБА НА БЕНЗИНСКА ПУМПНА СТАНИЦА СО ПРАТЕЧКИ ОБЈЕКТИ НА КП4825, КП4826, КП4827/1, КП4828/1, КП4829/1, КП4830/1, КП4831/1, КП4833/1 И КП4833/2, КО ТАБАНОВЦЕ, ОПШТИНА КУМАНОВО		
НЗ - НЕИЗГРАДЕНО ЗЕМЈИШТЕ	20260.60	61.75%
Е2 - КОМУНАЛНА СУПРАСТРУКТУРА	12547.75	38.25%
ВКУПНО	32808.35	100.00%

Планскиот опфат се наоѓа покрај А1 (автопат Пријателство). Планскиот опфат ги зафаќа парцелите КП4825, КП4826, КП4827/1, КП4828/1, КП4829/1, КП4830/1, КП4831/1, КП4833/1 и КП4833/2, КП4827/2, КП4828/2, КП4829/2, КП4830/2, КП4831/2 и делови од парцелите КП4758, КП5185, КП1962/2, КП1960/2, КП4760/4, КП4760/5, КП4760/6, КП4757, КП4756/2, КП4805/2, КП4832/2, КП4833/3, КП4833/4, КП4834/2, КП4835/2, КП4836/2, КП4837/2, КП4838/2, КП4839/2, КП4840/2, КП4841/2, КП4735/2, КП4734/2, КП4733/2, КП4732/2, КП4731/2, КП4730/2, КП4729/2, КП4728/2, КП4727/2, КП4726/2, КП4725/2, КП4724/2, КП4723/2, КП4722/2, КП4721/2, КП4716/2, КП4715/6, КП4714/2, КП4761/2, КП4763/2 и КП4764/2 КО Табановце, Општина Куманово.

Источната граница на опфатот е дефинирана со осовината на автопатот А1 (автопат Пријателство). Планиран е сообраќаен пристап од автопатот, во правец Табановце - Куманово.

Во локалитетот при инвентаризацијата на содржините и функциите на теренот не се евидентирани објекти.

Урбанистичките показатели укажуваат дека предметниот локалитет е со процент на изграденост од 0% и коефициент на

искористеност од 0,0, што понатаму овозможува нивно соодветно зголемување.

Во рамки на планскиот опфат нема инвентаризирано постојни споменички целини.

Сообраќајниот пристап до локалитет е преку магистралниот патен правец - автопат А1 (автопат Пријателство), во правец од Табановце кон Куманово, за што се планираат ленти за забавување и забрзување од автопатот. Сообраќајна мрежа треба да се дооформи.

Во рамки на планскиот опфат има евидентирано постоен телекомуникациски канал кој се движи по изведениот Автопат А1. Друга комунална инфраструктура не е евидентирана.

За предметниот простор досега не е изготвена урбанистичка планска документација.

Коефициентот на искористеност и процентот на изграденост на земјиштето овозможуваат зголемување, бидејќи се работи за неурбанизиран простор - неизградено земјиште.

Можностите за просторен развој ги дефинираат насоките поставени како дел на развојот.

Со анализата на постојна состојба, потребите на градот локалитет треба да се оценат и одредат можностите на просторниот развој:

- во која насока е неопходниот развој;
- кои се ограничувачките фактори (тесни грла) на развојот;
- кои се реалните можности за развој.

Просторниот развој треба да се насочи кон понудување реално, економски издржано, еколошко квалитетно решение во областа на:

- карактерот и намена на просторот;
- систем на градба и стандарди;
- сообраќај;
- инфраструктура.

Потребно е да се предвиди решение кое би ја дооформило сегашната намена и карактер на функциите.

Во поглед на системот на градба и стандардите треба да се градат економско исплатливи градежни зафати на објектите.

Потребно е да се постигне повисок стандард во однос на:

- површини;
- квалитет на градба;
- употреба на материјали;
- поголеми естетски вредности;
- соодветни инсталации;
- обезбедување на сите сообраќајни услови за проточност и безбедност на сообраќајот и комплексно решавање на сообраќајот во мирување;
- поврзување со сите градски инфраструктурни системи, како и можност од реализација на нови системи.

Во рамките на планскиот опфат нема градби со правен статус стекнат по основ на закон за постапување со бесправно изградени градби.

Во поглед на сообраќајот потребно е:

- Уредување на сообраќајните површини, движењето на пешаците и автомобилите и нивното сместување паркирање и гаражирање.

- Изведба на локални сообраќајници во рамките на опфатот кои ќе ги опслужуваат планираните содржини.
Во поглед на инфраструктурата потребно е:
- Паралелно со реализација на планските документи и оформување на квалитетни простори
- да се изврши нивно приклучување, на примарната и секундарната мрежа на сите постојни инфраструктурни системи.

При реализација и надградба на инфраструктурните мрежи потребно е почитување на синхронизација на истите со соодветната законска и нормативно - техничка регулатива при што треба да се добијат порационални ефекти и економски решенија.

Реални можности за развој за локалитетот претставуваат:

- градба на објекти во оформени урбанистички парцели.

Степенот на искористеност на градежно земјиште ќе биде економски оправдан, доколку се обезбеди потребно ниво на сообраќајна услуга.

Треба да се предложи такво просторно решение што ќе обезбеди поголем степен на искористеност на градежното земјиште со потребно ниво на сообраќајна услуга.

Анализата покажува дека на овој локалитет е можна реализација на бензиска пумпна станица и услужен центар.

1.1 Цели на заштита на животната средина

Заштитата на животната средина подразбира множество на различни постапки и мерки кои го спречуваат загрозувањето на животната средина. Под заштита на животната средина се подразбира не само заштита на човекот туку и заштита на билната вегетација и животинскиот свет. Целите на заштитата на животната средина се заштита на здравјето на луѓето, квалитетот на екосистемите, заштита на растителниот и животинскиот свет и културни добра чиј творец е човекот, зачувување на рамнотежата и еколошката стабилност на природата, рационално и адекватно користење на природните ресурси.

Декларацијата за животната средина е донесена на Светската конференција на Обединетите држави во 1972 година. Стокхолмската конференција за човековата средина, одржана 1972 година ја разбудила свеста и го означила почетокот на еколошката ера и истовремено ја иницирала Париската конвенција на Претседатели на Држави и Влади на земјите од Европската економска заедница, одржана истата година. Во усвоената декларација како основна цел на еколошкиот развој се наведува смалување на ризикот во поглед на условите на живот, подобрување на квалитетот на живеење и да се во остварување на овие цели посебно внимание обрати на заштитата на животната средина. Според тоа, Европското законодавство кое го има усвоено Советот на Европските економски заедници се нагласи гаранцијата на правото на секој граѓанин на чиста и здрава животна средина.

Во текот на 1992 година во сила стапи Базелската Конвенција, чија што цел е смалување на супстанциите одредени како опасен отпад. Во Мај 2004 година стапи во сила и Стокхолмската конвенција за перзистентни

органиски загадувачи, со кои ги дефинира 12 екстремно отровни органиски загадувачи, барајќи нивна редукција или нивно целосно елиминирање.

Меѓународната правна заштита на животната средина се сведува во најголем дел на меѓународно - правна акција против загадувањето. Сепак, меѓународната регулатива во областа на животната средина сеуште не достигнала на ниво кој би овозможил мирен живот на сите живи суштества на нашата планета. Се донесуваат разни протоколи, конвенции, декларации и др.

Република Македонија, во рамките на евроинтеграциските процеси во животната средина има потпишано голем број на меѓународни конвенции, билатерални договори и протоколи и кои заедно со националните прописи ја сочинуваат правната рамка која го уредуваат управувањето со медиумите на животната средина. Во процесот на апроксимацијата на ЕУ законодавството од областа на животната средина преку транспонирање, Република Македонија ги има донесено следните закони:

- Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18);
- Закон за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11, 100/12, 163/13, 10/15 и 146/15);
- Закон за управување со отпадот („Сл. Весник на РМ” бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 51/11, 123/12, 163/13, 51/15, 146/15, 156/15, 192/15 и 39/16);
- Закон за управување и пакување и отпад од пакување („Сл. Весник на РМ” бр. 161/09, 17/11, 47/11, 136/11, 6/12, 39/12, 163/13, 146/15 и 39/16);
- Закон за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори („Сл. Весник на РМ” бр. 140/10, 47/11 и 148/11);
- Закон за електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11 и 6/12);
- Закон за заштита од бучавата во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15);
- Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 164/15 и 63/16) и др.

Процесот на усогласување со законодавството на ЕУ и во сегашно време е во тек, посебно во техничките барања дадени во анексите на ЕУ Директивите. Листата на релевантни закони и релевантни ЕУ Директиви и меѓународни договори се дадени во точката 11 од овој Извештај.

Сите обврски што произлегуваат од овие законски и национални стратешки документи, беа анализирани и земени во предвид при дефинирање на основните цели за заштита на животната средина во планскиот опфат при изготвување на овој Извештај.

Како генерални цели утврдени по овие значајни основи се следните:

- Обезбедување на превентивни мерки на заштита на водните ресурси-подземните води од можните загадувачки емисии на материи од реализирање на планскиот опфат;

- Воспоставување на перманентен мониторинг на квалитетот на водата, почвата и воздухот;
- Збогатување на шумскиот фонд преку засадување на појас од соодветни дрвни растенија;
- Воспоставување на перманентна соработка во следењето на состојбите во областа на квалитетот на водата, почвата и другите медиуми во животната средина од страна на локалните и Републичките здравствени институции од аспект на сочувување на здравјето на населението;
- Вклучување на јавноста во процесот на мониторирање на состојбите и донесување на одлуки за медиумите во животната средина;
- Воспоставување на база на податоци за состојбата во секој медиум во животната средина по принципот (движечка сила-притисок-состојба на животната средина-влијание-одговор) на локално и регионално ниво.

Во овој процес се предлага поцелосно имплементирање на горе наведените цели преку реализирање систем на предлог мерки за заштита, одбегнување, намалување, неутрализирање или компензација на евентуалните влијанија од реализација на предвидените содржини согласно урбанистичкиот план. За таа цел во понатамошниот текст на содржината на овој документ се предлагаат:

- ⇒ Технички мерки кои треба да се превземат за време на спроведување на планот;
- ⇒ Препораки за подготвување, донесување и дополнување на плановите и програмите во рамките на спроведувањето на законските обврски во животната средина.

1.2 Специфични цели на Стратегиската оцена

Специфичните цели на Стратегиската оцена на животната средина се дефинирани согласно националната и меѓународна легислатива и се прикажани преку статусот на биолошка разновидност, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра, културното наследство и пределот:

- Заштита на животната средина со имплементација на планскиот документ;
- Подобрување на економските услови и зголемување на животниот стандард;
- Правилно управување со просторот заради одржување на постојаното ниво на флора;
- Обезбедување на заштитни зелени појаси и формирање на хортикултурни насади од аспект на појава на бучава;
- Подобрување на квалитетот на воздухот;
- Зачувување на квалитетот на водата;
- Интегрално управување со отпадот и негова селекција за зачувување на почвата, а со тоа и минимизирање на отпадот;
- Минимизирање на појавите од несреќи и хаварии;
- Зачувување на карактеристиките на пределот и животната средина.

Врска со други плански документи:

Просторен план на РМ

- Уважување на реалните фактори на развој;
- Превземање стимулативни мерки од страна на државните и други видови поддршка за програми на локалните заедници и стопанските актери;
- Воспоставување на пазарни принципи и формирање соодветна институционална рамка во која ќе можат да функционираат пазарните институции;
- Создавање на регионален диференциран амбиент за стопанисување со помош на соодветна политика.

Национален еколошки акционен план:

- Да се овозможи интегрирање на политиката за заштита на животна средина во останатите секторски политики;
- Да се поттикнат индустријата, давателите на услуги и другите субјекти во областа на животната средина кон поголема одговорност за заштитата на животната средина;
- Да се дадат насоки за еколошки одржлив пристап;
- Да се зголеми степенот на исполнување на обврските од регионалните и глобалните договори во областа на животната средина.

Планскиот опфат е усогласен уште со:

- Национална стратегија за одржлив развој, 2010-2030;
- Стратегија за управување со податоци за животната средина, 2005;
- Стратегија и акционен план за имплементација на Архуската конвенција, 2005.

Националната транспортна стратегија 2018-2030 година

Главните цели на Националната транспортна стратегија се:

- Промоција на економскиот пораст со градење, подобрување, управување и одржување на транспортните услуги, инфраструктурата и мрежи за добивање на максимална ефикасност;
- Промоција на интегрирана и интерконектирана транспортна мрежа која воспоставува ефективни услуги за корисниците, како и активностите и областите во Република Македонија на кои им служи.
- Промоција на социјалниот фактор со поврзување на далечните и неразвиени заедници и зголемување на пристапноста на транспортната мрежа;
- Заштита на животната средина и подобрување на здравството со градење и инвестирање во јавниот транспорт и другите видови ефикасен и постојан транспорт кој ја намалува емисијата и потрошувачката на ресурси и енергија;
- Подобрување на безбедноста на патувањето со намалување на несреќите и подобрување на личната безбедност на пешаците, велосипедистите, возачите, патниците, и

- Подобрување на интеграцијата со олеснување на планирањето и издавањето интегрирани билети за патувањето и овозможувањето на редовна конекција помеѓу различните форми на транспорт.

Програмата за реализација на Стратегијата за развој на енергетиката во Република Македонија до 2030 година

- Модернизација на постојните и изградба на нови бензински станици.

Генералните цели за заштита на животната средина земени во предвид при подготовката на урбанистичкиот план, односно што се очекува да се постигнат со мерките за избегнување, ублажување и/или компензација на потенцијалните влијанија:

- Зачувување, заштита, обновување и унапредување на квалитетот на животната средина;
- Заштита на квалитетот на амбиентниот воздух, избегнување, спречување или намалување на штетни емисии во воздухот;
- Достапност до доволни количества квалитетна вода, заштита, зачувување и постојано подобрување на расположливите водни ресурси, спречување или намалување на штетни испуштања, одведувањето и третман на комуналните отпадни води, третман на отпадни индустриски води од страна на самите субјекти;
- Избегнување и намалување на создадениот отпад, негово повторно искористување, отстранување на прифатлив начин;
- Рамномерен просторен развој, рационално уредување и користење на просторот;
- Рационално користење и заштита на земјоделското земјиште;
- Рационално и одржливо користење на природните ресурси;
- Користење на обновливи извори на енергија;
- Зачувување и заштита на растителниот и животинскиот биодиверзитет;
- Избегнување, спречување или намалување на бучавата..

Во подготовката на извештајот земени се предвид целите на заштита на животната средина одредени на национално и меѓународно ниво, а кои се релевантни за планскиот документ. Генералните цели за заштита на животната средина земени во предвид при подготовката на урбанистичкиот план, односно што се очекува да се постигнат со мерките за избегнување, ублажување и/или компензација на потенцијалните влијанија предложени во овој извештај:

- Зачувување, заштита, обновување и унапредување на квалитетот на животната средина;
- Заштита на квалитетот на амбиентниот воздух, избегнување, спречување или намалување на штетни емисии во воздухот;
- Достапност до доволни количества квалитетна вода, заштита, зачувување и постојано подобрување на расположливите водни ресурси, спречување или намалување на штетни испуштања, одведувањето и третман на комуналните отпадни води, од страна на самите субјекти;
- Избегнување и намалување на создадениот отпад, негово повторно искористување, отстранување на прифатлив начин;

- Рамномерен просторен развој, рационално уредување и користење на просторот;
- Рационално користење и заштита на земјоделското земјиште;
- Рационално и одржливо користење на природните ресурси;
- Користење на обновливи извори на енергија;
- Зачувување и заштита на растителниот и животинскиот биодиверзитет;
- Избегнување, спречување или намалување на бучавата.

Државната урбанистичка планска документација како основна цел ги има зацртано насоките на идниот просторен развој, со создавање услови за планирање на организирани простори, дефинирање на оптимални решенија за организирање на основните функции преку анализа на постојната состојба и создавање на основна концепција за планираните површини со конкретни просторни, сообраќајни и инфраструктурни решенија.

Со самата иницијатива за изработка на Државна урбанистичка планска документација се врши делумно истражување на просторот како и се определуваат активностите и организацијата на просторот. Неопходно е воспоставување на ефикасна контрола на користењето и уредувањето на земјиштето и утврдување на норми и стандарди за градба.

Со изработка на ДУПД, треба да се овозможат услови за градба на ваков комплекс, кој ќе овозможи услови за подобрување и развој на услужните дејности, подобрување на функционалност, квалитет на градба, проширување на стопански, комерцијалните и деловни дејности.

Со тоа се создаваат услови за урбанизација, развој и напредок на населените места.

Партерно да се уредат заштитни површини со високо и ниско зеленило, а природите да се обработат согласно намената.

Максимално да се почитуваат условите за заштита на животната средина, при тоа од особена важност е респектирањето на природниот високовреден простор.

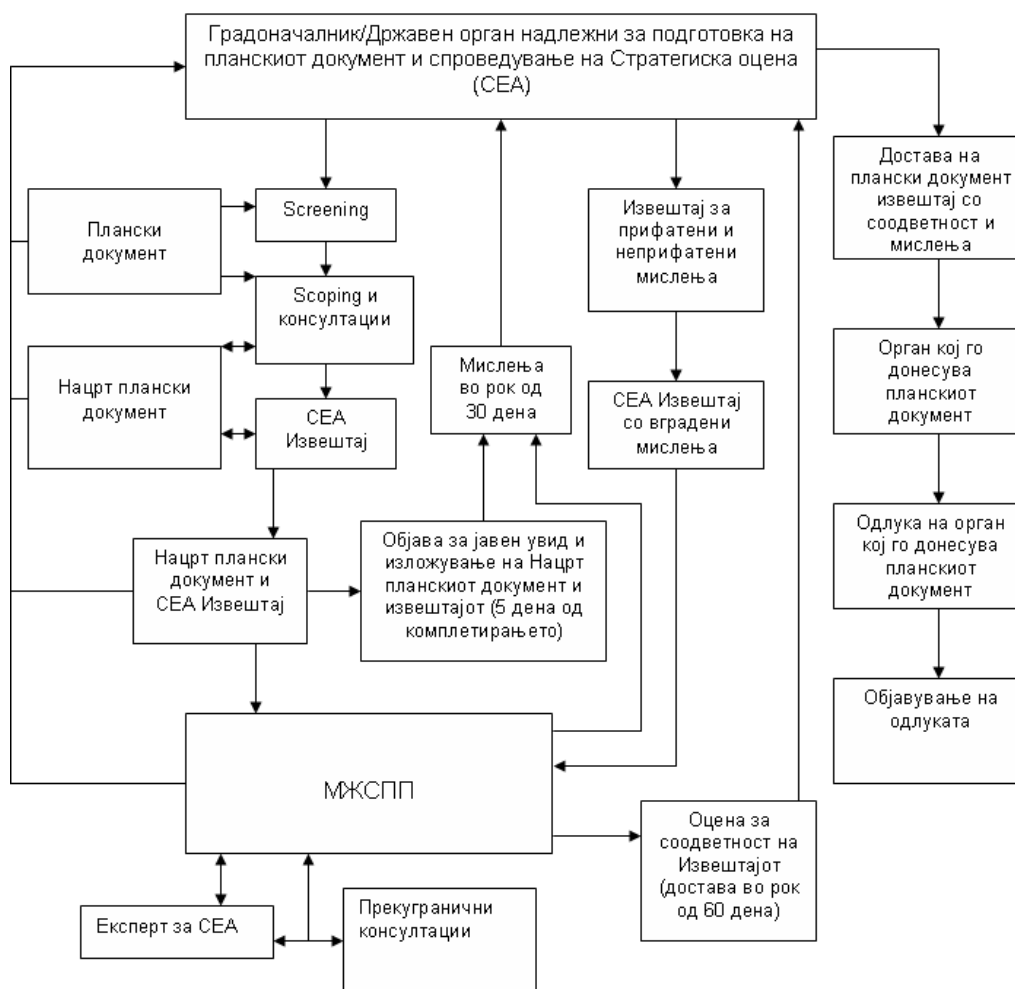
Изградбата на бензинска пумпна станица со пратечки содржини би требало да предизвика позитивни импулси и ефекти врз целото непосредно окружување од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот и се разбира економски ефекти манифестирани преку привлекување на нова работна сила и вработување.

Бензинската пумпна станица треба да биде во функција на зголемување на нивото на функционална и комунална опременост и планско уредување на селските населби, подобрување на локалната инфраструктура и ефикасна комуникациска поврзаност со центрите од повисоко ниво.

1.3 Употребена Методологија

При подготовката на Извештајот за стратегиска оцена се креираше методологија компатибилна на карактеристиките на просторот опфатен со планскиот документ, планската задача, достапните стратегии и документи.

**Спроведување на постапка за оцена на влијанието на
определени стратегии, планови и програми врз
животната средина (СЕА)**

Постапно се превзедоа следните чекори:

- Се направи првичен увид на сегашните состојби во животната средина во анализираниот плански опфат, неговата околина и пошироко;
- Се оствари разговор со претставници од локалната самоуправа и се реализира разговор за целите на инвестиционите активности и содржини кои ќе бидат опфатени во просторот;
- Подетално се проучија содржините што се предвидени да се лоцираат во планскиот опфат, урбанистичкиот проект, намената и категоријата на земјиштето;
- Детално се разгледаа техничките решенија предвидени за реализација на проектната задача;
- Дефинирани се целите за заштита на животната средина утврдени во стратешките документи на локално, национално и меѓународно ниво;
- Согледување на можните негативни влијанија по животната средина од реализација на содржините предвидени со планот;

- Надминување на негативните влијанија по животната средина од реализација на содржините предвидени со планот;
- Надминување на евентуалните влијанија или нивно ублажување и за таа цел предлагање на превентивни и корективни мерки;
- Предлагање на систем на перманентен мониторинг на состојбите;
- Вклучување и запознавање на сите заинтересирани страни во процесот на изготвување на документот и утврдување на состојбите во животната средина со реализација на планот.

При изготвување на Извештајот користена е стручна литература од оваа област, ЕУ Директивите, национални стратешки документи, релевантната законска регулатива, меѓународни договори, просторни и урбанистички плански документи, катастарски скици и други документи релевантни за изработка на документот.

1.4 Законодавна рамка

Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина за ДУПД за изградба на бензиска пумпна станица со пратечки објекти на КП 4825, КП 4826, КП 4827/1, КП 4828/1 и КП 4829/1, КП 4830/1, КП 4831/1, КП 4833/1 и КП 4833/2, КО Табановце, општина Куманово е изработен согласно постојната законска регулатива во животната средина и природата во Република Македонија:

Закон за Животна средина

Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18).

Стратегиска оцена на животната средина

1. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 114/07);
2. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07);
3. Уредба за стратегиите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07 и 45/11);
4. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08 и 45/11);
5. Правилник за формата, содржината и образецот на Одлуката за спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена и на формуларите за потребата од спроведување, односно

неспроведување на стратегиска оцена („Сл. Весник на РМ” бр. 122/11).

Заштита на природата

Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15 и 63/16).

Закон за квалитет на амбиентниот воздух

Закон за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11 и 100/12-пречистен текст, 10/15 и 146/15).

Закон за урбано зеленило („Сл. Весник на РМ” бр. 11/18).

Управување со отпадот

Закон за управување со отпадот („Сл. Весник на РМ” бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 51/11, 123/12, 147/13, 163/13, 51/15, 146/15, 192/15 и 39/16).

Заштита од бучава

Закон за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15).

Закон за вода

Закон за води („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/2011, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16).

Национална стратегија за управување со отпад (2008-2020)

Национален план за управување со отпад (2009-2015)

Закон за заштита и спасување

Закон за заштита и спасување („Сл. Весник на РМ” бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14 и 146/15).

Просторно планирање

Просторен план на Република Македонија („Сл. Весник на РМ” бр. 39/04).

Закон за просторно и урбанистичко планирање

Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18).

Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

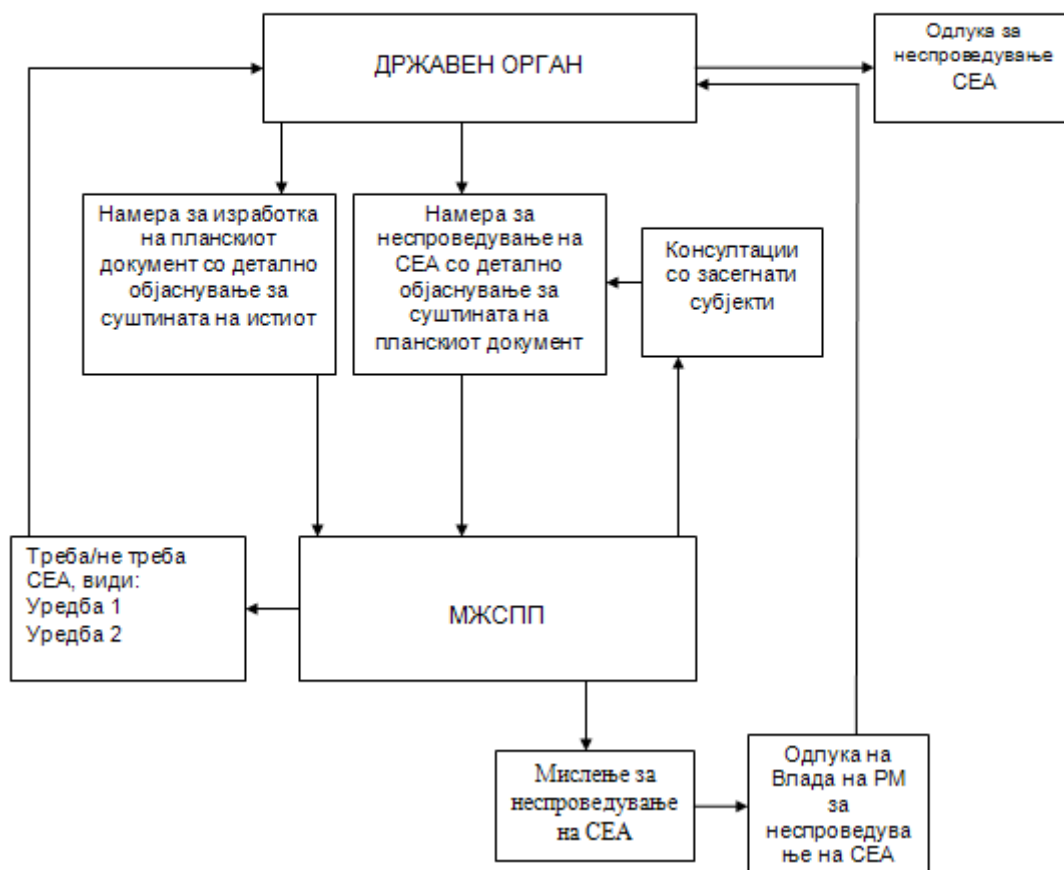
Правилник за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистички планови („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15).

1.5 Институционална рамка

Законот за органи на управата ги дефинира одговорностите на Министерството за животна средина и просторно планирање, како што следи:

- Подготовка на решение во оние случаи во кои не се согласува со одлуката за спроведување, односно неспроведување на СОВЖС или со определениот обем на СОВЖС во одлуката;
- Подготовка на решение за соодветноста на извештајот на СОВЖС за планскиот документ, и;
- Воспоставување и ажурирање на листата на експерти за СОВЖС.

Постапка за утврдување на неопходност од спроведување на стратегиска оцена (СЕА) за плански документ кој го подготвуваат државни органи (Screening)

Органи на државната управа/единиците на локална самоуправа кои ги подготвуваат-усвојуваат планските документи имаат обврска за:

- Подготовка на извештајот за СОВЖС;
- Објавување на информации за отпочнувањето на подготвувањето на планските документи и за учество на јавноста во процесот на консултации;
- Објавување на информации за нацрт планскиот документ кој се подготвува и за предлог извештајот за СОВЖС;
- Подготовка на извештајот од консултацијата со јавноста врз основа на добиените коментари и мислења од јавните консултации;

- Комплетирање на извештајот за СОВЖС и на планските документи со добиени мислења и коментари, и
- Мониторинг на влијанијата од имплементацијата на планскиот документ и во случај на негативни ефекти и информирање на МЖСПП.

Министерството за надворешни работи е одговорно за спроведување на прекугранични консултации за СОВЖС во однос на доставување на известување до соседната држава која може да биде засегната од подготовката на планскиот документ или кога Република Македонија може да биде засегната од подготовка на плански документ во соседна држава.

Други министерства и државни институции со одредени надлежности на полето на заштита на животната средина се:

- Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство;
- Министерство за транспорт и врски;
- Републички Завод за здравствена заштита;
- Министерство за здравство;
- Управа за хидрометеоролошки работи и
- Единиците на локалната самоуправа.

Постои и Парламентарна комисија за животна средина, која соработува со Министерството за животна средина и просторно планирање.

1.6 Содржина на Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина

Спроведувањето на Стратегиската оцена на животната средина е интерактивен процес кој треба да се спроведе паралелно со развојот на планот или програмата. Стратегиската оцена на животната средина е процес за да се осигура дека значителен ефект врз животната средина што произлегуваат од политики, планови и програми се идентификуваат, оценуваат и намалуваат. Важен инструмент за да им се помогне во постигнување на одржлив развој и креирање на политиката е Стратегиската оцена на животната средина. Посебни бенефиции во Стратегиската оцена вклучуваат:

- Поддршка на одржливиот развој;
- Да се подобрат доказите како добра основа за стратешките одлуки;
- Да се консултираат сите заинтересирани страни во процесот на изготвување на документот и утврдување на состојбите во животната средина со реализација на планот;
- Да се насочат на други процеси, како што се влијанието врз животната средина на оценките врз одделни развојни проекти.

Стратегиската оцена следејќи ги одредбите за содржината на овој Извештај, ги обработува следните содржини:

- Карактеристики на животната средина во областите кои би биле значително засегнати;

- Проблеми од областите кои се од посебно значење за животната средина, а особено од аспект на заштита на дивите птици и хабитатите;
- Целите на заштита на животната средина, одредени на национално или меѓународно ниво, кои се релевантни за планскиот документ и начинот на кој овие цели и сите аспекти на животната средина се земени во предвид за време на нивните подготовки;
- Веројатните значајни влијанија врз животната средина во целина, вклучително и врз биодиверзитетот, населението, здравјето на луѓето, флората, фауната, водата, воздухот, почвата, климатските фактори, културното наследство, пејсажот и материјалните придобивки. Овие влијанија вклучуваат секундарни, краткорочни, долгорочни, трајни и привремено позитивни и негативни ефекти;
- Резиме/краток преглед на причините на алтернативите, опис за тоа како е направена проценката, вклучувајќи ги сите потешкотии (како што се техничките недостатоци или недостигот на know-how) до кои се дошло при собирањето на потребните информации;
- Опис на предвидените мерки кои се однесуваат на мониторингот во согласност со законските обврски;
- Не-техничко резиме на информациите дадени во согласност со барањата наведени во претходните точки.

1.7 Резиме

Врз основа на спроведената Стратегиска оценка на животната средина за ДУПД за изградба на бензиска пумпна станица со пратечки објекти на КП 4825, КП 4826, КП 4827/1, КП 4828/1 и КП 4829/1, КП 4830/1, КП 4831/1, КП 4833/1 и КП 4833/2, КО Табановце, општина Куманово планот може да се изработи и како таков е прифатлив за имплементација.

2. Преглед на Планскиот документ

2.1 Основи на Планскиот документ

Предмет на планската документација е изработка на Државна урбанистичка планска документација за Бензинска пумпна станица со пратечки објекти на КП4825, КП4826, КП4827/1, КП4828/1, КП4829/1, КП4830/1, КП4831/1, КП4833/1 и КП4833/2, КО Табановце, општина Куманово со плански период 2019-2029.

Планската документација е изработена во согласност со Законот за Просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18). Согласно член 47 пристапено е кон изработка на Државна урбанистичка планска документација.

Елаборатот е усогласен со најновата законска регулатива како што е: Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18) и Правилникот за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистичките планови („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15).

Географската положба и сообраќајната поврзаност, како и потребата Република Македонија да го развива сообраќајот со високи перформанси одат во прилог на идејата за реализација на станица за снабдување со течни горива со пратечки објекти со високи стандарди и квалитети.

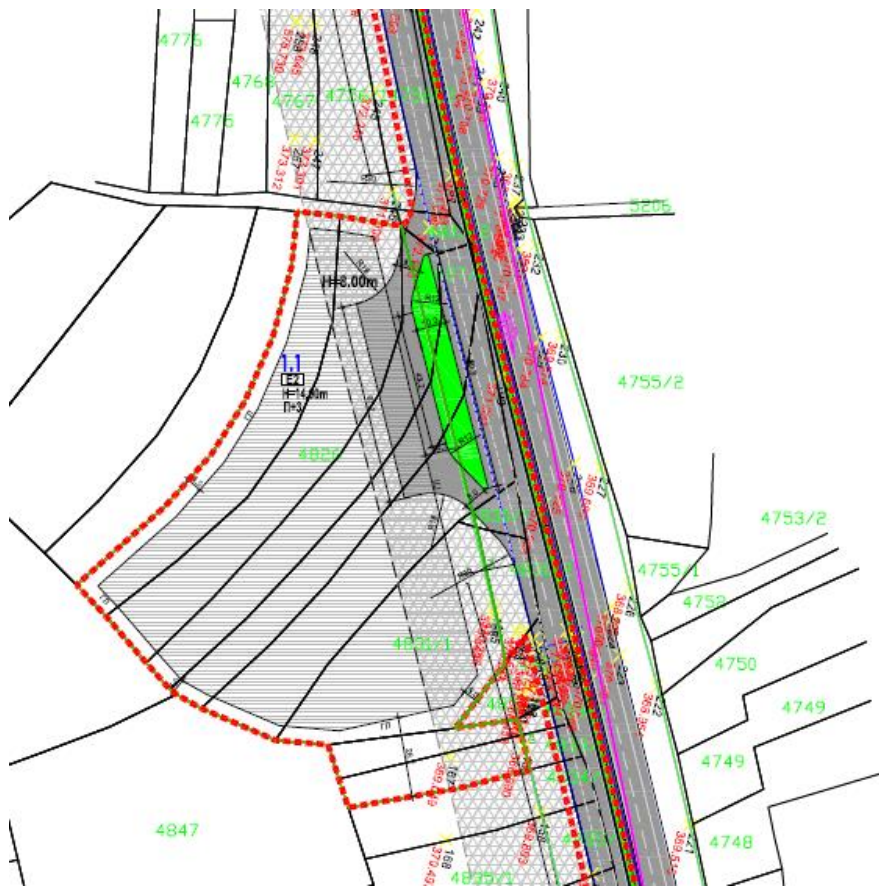
Анализата на просторот покажа дека овој опфат дава можности за реализација на ваков комплекс.

2.2 Плански опфат

2.2.1 Географска и геодетска местоположба

Планскиот опфат се наоѓа покрај А1 (автопат Пријателство). Планскиот опфат ги зафаќа парцелите КП4825, КП4826, КП4827/1, КП4828/1, КП4829/1, КП4830/1, КП4831/1, КП4833/1 и КП4833/2, КП4827/2, КП4828/2, КП4829/2, КП4830/2, КП4831/2 и делови од парцелите КП4758, КП5185, КП1962/2, КП1960/2, КП4760/4, КП4760/5, КП4760/6, КП4757, КП4756/2, КП4805/2, КП4832/2, КП4833/3, КП4833/4, КП4834/2, КП4835/2, КП4836/2, КП4837/2, КП4838/2, КП4839/2, КП4840/2, КП4841/2, КП4735/2, КП4734/2, КП4733/2, КП4732/2, КП4731/2, КП4730/2, КП4729/2, КП4728/2, КП4727/2, КП4726/2, КП4725/2, КП4724/2, КП4723/2, КП4722/2, КП4721/2, КП4716/2, КП4715/6, КП4714/2, КП4761/2, КП4763/2 и КП4764/2 КО Табановце, Општина Куманово.

Источната граница на опфатот е дефинирана со осовината на автопатот А1 (автопат Пријателство). Планиран е сообраќаен пристап од автопатот, во правец Табановце - Куманово.

Синтезен план

2.2.2 Намена на употреба на земјиштето

Предметниот плански опфат е неизградено земјиште за кое до сега не е изработена урбанистичка документација. За површината на планскиот опфат изработени се услови за планирање на просторот и со согласност со условите предвидени се следните класи на намени:

- E1 - Комунална инфраструктура (сообраќајни коридори)
- E2 - Комунална супраструктура (бензинска пумпна станица).

Површината на планскиот опфат е неизградено земјиште. Со планот се формира градежна парцела и се предвидува површина за градба со намена во согласност со условите за планирање на просторот.

Целиот дел во најголем дел е наменет за Комунална супраструктура. Поради флексибилност и употребливост на планскиот документ во намените на објектите дадени се повеќе можности во зависност од заинтересираноста на потенцијалните корисници на просторот.

Растојанијата помеѓу објектите треба да бидат во согласност со член 42 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18). Висините на објектите се во склад со член 47 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18) каде се предвидени за секоја површина за градба - градежна парцела поединечно. Покрај максималната висината на венец, во нумеричките

податоци се дадени максималните катности на планираните висини за градба.

За градежната парцела, со основна класи на намена Е2 - Комунална супраструктура, потребите за паркирање за градежната парцела ќе се решаваат во рамките на сопствената парцела согласно член 61 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18) како основен услов за изградба до максимално дозволената висина и површина за градба.

Државната урбанистичка планска документација за овој простор треба да овозможи сообраќајно поврзување до секоја градежна парцела, односно објект.

- Во рамките на опфатот формирана е 1 градежна парцела.
- Бруто максималната развиена површинана ниво на плански опфат е 24000м.
- Просечен процент на изграденост изнесува 49,6%.
- Просечен коефициент на искористеност изнесува 1,49.

Во рамките на бензинската пумпна станица, покрај објекти во функција на самата бензинска пумпна станица (за точење на горива), може да се предвидат и пратечки објекти, комплементарни на основната функција. Како пратечки објекти, согласно член 40 од Законот за јавните патишта („Сл. Весник на РМ” бр. 84/08, 52/09, 114/09, 124/10, 23/11, 53/11, 44/12, 168/12, 163/13, 187/13, 187/13, 39/14, 42/14, 166/14, 44/15, 116/15, 150/15, 31/16, 71/16, 163/16) и член 3 од Правилникот за техничките елементи за изградба и реконструкција на јавните патишта и објектите на патот („Сл. Весник на РМ” бр. 110/09, 163/09, 26/10, 163/10, 94/11 и 146/11), се подразбираат: мотел, ресторан, бифе, продавница, автосервис, вулканизер, миеење на возила, како и други услуги кои се во врска со потребите на возилата и возачите.

Алтернативни класи на намена, компатибилни во однос на основната класа не се планираат.

3. Краток опис и образложение на планските решенија за изградба на комунална и сообраќајна инфраструктура

Со планот се утврдуваат и планските решенија за инфраструктурата.

На овој простор условеноста од програмските барања и постојната состојба значително ги диктира планските решенија за сообраќајниците, за фекалните и атмосферските инфраструктурни водови, како и за електричната и електронско-комуникациската инфраструктура, кои се во директна зависност од уличната мрежа, поред која се водат. Водењето на инфраструктурата да биде во инфраструктурни коридори.

3.1 Сообраќаен план

Сообраќајниот концепт за локалитетот кој е предмет на изработка на оваа ДУПД е поставен врз основа на постојната состојба и условите за планирање на просторот.

Преземена е трасата и сообраќајниот профил на улицата:

- магистралниот патен правец - автопат А1 (автопат Пријателство) со вкупен профил од 26м, односно 2х11,00м коловоз и 4м разделно зеленило.

Сообраќајниот пристап до локалитет е преку магистралниот патен правец - автопат А1 (автопат Пријателство), во правец од Табановце кон Куманово, за што се планираат ленти за забавување и забрзување од автопатот.

За влегување и излегување во и од опфатот, се планира лентата за запирање да се пренамени во ленти за забавување и забрзување, при што на одреден дел од автопатот се планира и проширување на истиот (во правецот од лентите за влез и излез, кои се планирани со ширина од 3,5м).

Пресметката на лентите за забавување и забрзување на магистралниот пат - автопат А1 е извршена според:

tr потребно време за промена на сообраќајна лента 3s

V_{gp} секторска брзина 130km/h

V₁ брзина на крај од косината 96km/h

V₂ брзина на крај од лентата за забавување 25km/h

a₁ забавување 1,5m/s²

a₂ забрзување 1,0m/s²

$$V_1 = 0,8 \times V_{gp} = 0,8 \times 130 = 104 \text{ km/h}$$

$$L_1 = \frac{104 \times 3}{3,6} = 87 \text{ m} \quad \text{должина на закосен дел на двата клина}$$

$$L_2 = \frac{104^2 - 25^2}{26 \times 1,5} = 261 \text{ m} \quad \text{должина на правиот дел за забавување}$$

$$L_3 = \frac{104^2 - 25^2}{26 \times 1,0} = 392 \text{ m} \quad \text{должина на правиот дел за забрзување}$$

$$La_1 = L_1 + L_2 = 87 + 261 = 348 \text{ m} \quad \text{должина на лентата за забавување}$$

$$La_2 = L_1 + L_3 = 87 + 392 = 479 \text{ m} \quad \text{должина на лентата за забрзување}$$

Пресметаната должина на лентата за забавување изнесува 348м (закосен дел 87м и прав дел 261м), а на лентата за забрзување изнесува 479м (закосен дел 87м и прав дел 392м).

Вкупната површина на опфатот изнесува 3,28ха, од која 1,67ха се сообраќајни површини или 50,85%.

Комплетна сообраќајна сигнализација на уличната мрежа, како вертикална и хоризонтална, треба да се изведе согласно прописите од областа на сообраќајот.

За градежната парцела, со основна класа на намена Е2 - Комунална супраструктура, потребите за паркирање за градежната парцела ќе се решаваат во рамките на сопствената парцела согласно член 61 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18) како основен услов за изградба до максимално дозволената висина и површина за градба.

Воедно, потребно е да се предвидат и минимум 3 паркинг места за тешки товарни возила и автобуси, како и посебно стојалиште за цистерната за дотур на горива.

Рампите за пристап до паркиралиштата и гаражите да се проектираат согласно член 60 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 22/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 68/18).

Димензионирањето на групните паркиралишта се врши на тој начин што на вкупниот број на паркинг места се планираат минимум 3% паркинг места за лица со инвалидност. На паркиралиштата со помалку од 20 места се предвидува минимум едно паркинг место за лица со инвалидност. Паркинг местото за лица со инвалидност е со минимални димензии 3,50/5,50 и се лоцира и видно се обележува најблиску до влезот на градбата и до пешачка површина.

3.2 Водоснабдителна мрежа

Од анализата на постојната состојба констатирано е дека на предметниот локалитет не постои изведена хидротехничка инфраструктура.

Со урбанизацијата на овој простор и намената на површините на зафатот опфатен со Државната урбанистичка планска документација се предвидуваат јавни и комерцијални објекти и предвидени се максимални површини за градба што претставува максимален капацитет на просторот во моментот.

Водоснабдувањето на новопредвидените објекти се предвидува со поставување на бунар во рамки на локацијата.

Оваа потребна количина на вода до водокорисниците ќе се дистрибуира преку новопроектираната дистрибутивна водоводна мрежа.

3.3 Фекална и атмосферска канализација

По однос на канализација се планира изградба на сепаратен систем на канализација т.е. изградба на посебна канализациска мрежа за

атмосферски води како и посебна канализациска мрежа за фекална канализација.

При проекција, одделните канализациски системи се усвоени од надморската висина на локалитетот, од положбата во однос на реципиентот и од експозицијата на теренот.

Канализирањето е предвидено да се врши гравитациски. Со проекцијата на хидротехничката инфраструктура се предвидува генерално решавање на фекалната канализација, која ќе се состои од канали кои што ќе се водат по планираните сообраќајници.

Количината на отпадните води ќе се пресметува како 80% од максималната часова потрошувачка на вода, зголемена за 20% од инфилтрација на подземни води.

Канализационата мрежа ќе се состои од ПВЦ канализациски цевки со $\Phi 300\text{mm}$ и армирано - бетонски ревизиони шахти.

Оваа новопланирана канализациска мрежа ќе се одведува во јама која ќе биде поставена во рамки на локацијата.

Проекцијата на атмосферската канализација, предвидува сепаратен канализациски систем за одвод на атмосферски отпадни води, кој ќе се состои од посебни канали, а кои ќе се водат по главните сообраќајници и по сообраќајници за кои постојат услови за канализирање по гравитациски пат.

Атмосферската канализација ќе ги евакуира отпадните атмосферски води од кровните површини на објектите, од површините на улиците, зелените површини преку новопроектираните водови на атмосферска канализација.

3.4 Електроенергетска инфраструктура и ПТТ инсталација

Електроенергетските потреби на КП4825, КП4826, КП4827/1, КП4828/1, КП4829/1, КП4830/1, КП4831/1, КП4833/1 и КП4833/2, КО Табановце, Општина Куманово ќе се задоволат во рамки на сопствената парцела и со сопствена планирана трафостаница.

Евентуалните зголемени електроенергетски потреби со изведба на нови содржини согласно одредбите на овој План ќе се решат со предвидување на трафостаница во рамките на самата градежна парцела при изработката на архитектонско - урбанистичкиот проект во натамошните фази на разработка.

Кабловското напојување со среднонапонска и нисконапонска ел. мрежа ќе се определи и ќе се развива во понатамошниот тек на разработка на техничката документација, односно со изработка на урбанистички проекти и идејни и основни проекти за електрична мрежа од страна на стручните служби на ЕВН.

Македонски телекомуникации АД Скопје за своите корисници обезбедува широк опсег на услуги како што се: говорни услуги (вклучувајќи услуги со додадена вредност), услуги за пренос на податоци, пристап до Интернет, мобилни телекомуникациски услуги, јавни говорници. Комуникациските услуги се обезбедуваат врз основа на добро

воспоставената комуникациска мрежа со примена на најсовремени технологии.

Корисниците од ова подрачје во телекомуникацискиот сообраќај се приклучени преку телефонската централа во Куманово.

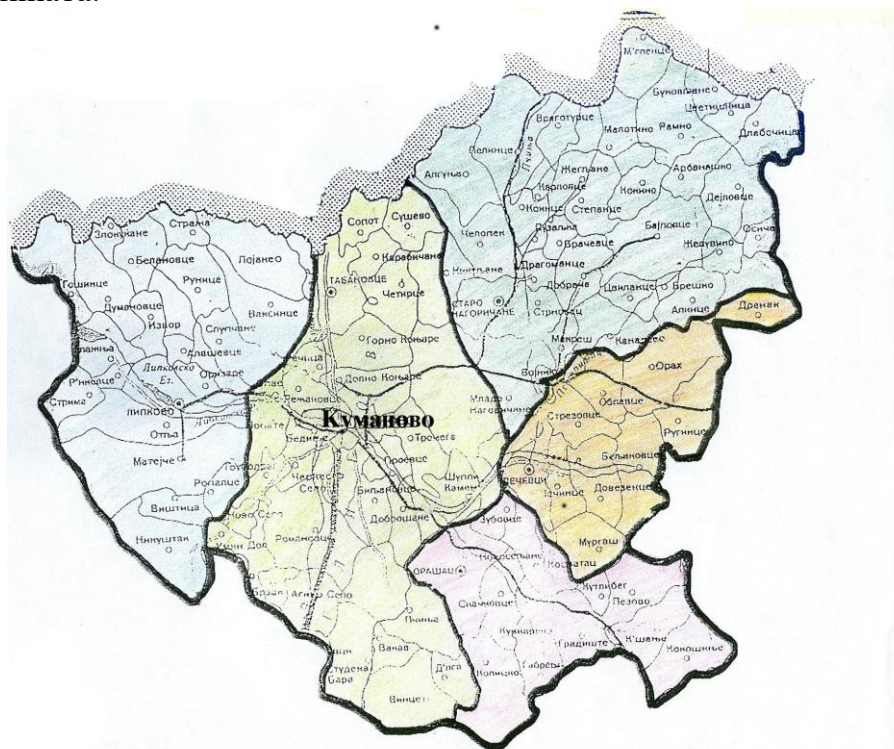
Целиот овој регион е покриен со сигнал на трите компании за мобилна телефонија во РМ.

4. Карактеристики на просторот и сегашна состојба со животната средина

4.1 Карактеристики на просторот

Општина Куманово се наоѓа во северниот дел на Републиката во источното сливно подрачје на реката Пчиња и тоа посебно на реките Коњарска и Липковска и Кумановска.

Зафаќа површина од 297,3 км² според новата територијална поделба или 4,9% од вкупната територија на Република Македонија. Општина Куманово претставува една од поголемите општини по површина и број на жители. По површина е на шесто место во Републиката после општините Скопје, Битола, Куманово, Велес, Гостивар додека спрема бројот на жители е на четврто место во Републиката после општините: Скопје, Тетово и Кисела Вода, а според населеноста на девето место со 106.3 жители/км² поради што припаѓа меѓу најгусто населените општини во Републиката.

Местоположба на градот Куманово во Република Македонија

4.1.1 Сообраќајна поврзаност

Сообраќајот претставува интегрален фактор на градските активности и функции и модераторот на функционирање на сите видови сообраќај.

Магистрални правци се:

- М-1 (Е75) Табановце - Куманово - Миладиновци - Велес - Гевгелија со врска Миладиновци - Скопје со врска кон Западна Македонија;
- М-2 (Е-871) Куманово - Крива Паланка - Деве Баир со врска кон Источна Македонија.

Наведените магистрални правци се дел од меѓународната патна мрежа на Европа и тоа (Е75) меѓународен патен коридор, Хелсинки-Белград-Скопје-Атина.

Е-871 е меѓународен пат од втор ред и е крак за врска помеѓу Скопје и Софија

Регионални патни правци се:

- П-101 Војновиќ-Куманово-Скопје;
- П-102 Куманово-Липково;
- П-201 Куманово-Св. Николе.

На горе наведена патна мрежа се надоврзува мрежата на локални патишта.

Железничкиот сообраќај се одвива на меѓународни линии Париз-Атина, Минхен-Атина и др. Автобуски сообраќај е доста развиен така да сите населени места во општината се поврзани со приградски сообраќај.

4.1.2 Релјефни услови, наклон и експозиција на теренот

Релјефната структура во Кумановската околина е различна бидејќи се среќаваат разни релјефни форми како планини, котлини, клисури, и др. Кумановско Поле го завзема централниот дел од областа со височина од 200-500 м, обиколено со планините, Скопска Црна Гора, Руен, Козјак. Западно од Кумановско Поле се протегаат ограноците на Скопска Црна Гора каде највисока точка е врвот Рамно со 1651 м, источно од Скопска Црна Гора се протега гребен на Длшко, а по исток се деловите на Градишка планина. Во северните делови се протегаат деловите од планината Руен со највисоката точка врвот Руен со 968 м. Источно од Руен се протегаат Козјак и Стара планина. Планините се изразени и главно припаѓаат на Родопска маса.

4.1.3 Геолошки карактеристики

Според инжењерско - геолошките и геомеханички карактеристики на просторот на општината се издвојуваат стабилни терени (западниот дел на Кумановски Поле), условно стабилни (помеѓу Којнарска река и Пчиња, јужно од градот) и нестабилни терени во атарите на селата (Агино село, Винце). Кумановско Поле составено е во главно од карпести маси кои во себе акумулираат извесни количини подземни води која поради карактеристиките на теренот е без артерски притисок.

Геолошките состав на равничарскиот простор по речните токови во тесен појас го чинат квартални алувијални седименти кои според литолошкиот состав се сочинети од чакали, песоци и глиновито прашинасти функции.

4.1.4 Сеизмолошки карактеристики на теренот

Општина Куманово е во непосредна близина на Скопската сеизмичка зона. Од досега случените земјотреси максимално набљудуваниот интензитет предизвикан од локалните епицентрални жаришта е со јачина од 5⁰ МПС скала. За подрачјето на градот и непосредната околина е добиен најдолгорочен максимален степен на очекувани земјотреси кој изнесува до 8⁰ по МЦС скала.

4.1.5 Климатски и микроклиматски услови на регионот

Територијата на општина Куманово се наоѓа под влијание на умерено континентална клима во низискиот дел и на континентална клима во повисоките предели од општината, со просечна годишна температура од 120°Ц. Во низискиот дел според просторните и природни одлики во општина Куманово се чувствуваат влијанија на топли и студени воздушни маси кои делуваат во климатски поглед да се издвојат две годишни времиња и тоа: студена и влажна зима и топло и суво лето што е одлика на умерено континентална клима. Температурата на воздухот има различни дневни и месечни вредности и нејзината годишна вредност изнесува 11,80°Ц.

Просечно осончување изнесува 2200 часови, додека во околните планински терени таа бројка е повисока. Годишно просечен број на ведри денови изнесува (84), со максимум во август (во просек 16 ведри денови) додека просечно има годишно 97 облачни денови со максимален број на 16 облачни денови во месец јануари.

4.1.6 Население

Според Пописот од 1994 година во општина Куманово живеат вкупно 94.589 жители. По првични резултати од Пописот 2002 година живеат вкупно 105.037 жители. Во 1994 година просечна густина на населеност во општина Куманово изнесува 318 жители на км² од кои само во руралните средини има 94 ж/км².

Во просторните рамки на општина Куманово населението е сконцентрирано во 30 населби, од кои 29 се селски и една градска населба.

Во општината живеат 103205 жители или 5,1% од вкупното население во Републиката. Од ова во градот живеат 74,4% (урбан опфат на градот према постојниот ОУП).

Врз основа на популациската големина на населбите евидентно е дека најголем дел од нив спаѓаат во групата на големи населби (над 500 жители), 8 средно големи (100-500 жители), а само 3 се мали населби (до 100 жители).

Природното движење во општината набљудувано преку наталитетот и морталитетот и природниот прираст покажува тенденција на намалување на стапките на наталитетот и природниот прираст.

година	општина Куманово			Република Македонија		
	наталитет	морталитет	Природен прираст	наталитет	морталитет	Природен прираст
1964	29,2%	10,5%	18,7%	29,0%	9,0%	20%
1994	21,2%	8,9%	12,3%	17,3%	8,1%	9,2%

Намалување на наталитетот, односно морталитетот доведува до намалување на природниот прираст на населението, а тоа се одразува во последниве години во општината. Од максималните 18,7% во 1964 се намалил на 12, 3% во 1994 година. Евидентен е и зголемување на природниот прираст на општината во однос на републичкиот.

4.1.7 Стопанство

Достигнатиот степен на развиеност во општина Куманово нејзината стопанска структура и просторна организација како и размешеноста на стопанството условена е од различни материјални и институционални услови. Во периодот од 1989 година развојот и размешување на стопанските капацитети се остварува по принципот на договорна економија, а подоцна отпочна изградба на нов стопански систем со афирмација на стопанските дејности во оваа општина. Во 1990 година со новиот систем заснован на пазарни основи започна процесот на економска транзиција и изградба на нов систем со приватна сопственост. Поради многуте неповолности кумановското стопанство забележа многу падови:

- опаѓање на производството;
- високо ниво на невработеност;
- намалена инвестициона активност;
- голем недостиг на инвестиционен капитал.

Според Просторниот план на Република Македонија општината Куманово учествува со 4,2% во формирање на општествениот капитал на Републиката. Во 80-тите години во подрачјето на општина Куманово биле лоцирани повеќе индустриски капацитети и тоа металната индустрија која остварува 57,3% вкупен приход од индустријата во општината, кожарско преработувачка и чевларска индустрија со 15,6%, преработка на тутун со 10,2% вкупен приход. Металната гранка е водечка стопанска гранка. Од 1981-1990 година доаѓа до стагнација и опаѓање на вкупното производство. Се појавуваат помали преработувачки и индустриски гранки.

Транзициските проблеми ги доведоа во незавидна положба некогашните индустриски гиганти (Ф-ка. 11 Октомври, Искра, 11

Ноември, ЧИК, КИК, Кожара, Киро Фетак, Тутунов комбинат, Крзнара Илинден и др.). Куманово во процесот на транзиција влезе со значаен и недоволно искористен материјален и кадровски потенцијал поради нефлексибилна стопанска структура, несоодветна организираност и изострени услови на стопанисување. Недоволната искористеност на капацитетите и расположивите ресурси резултираше со забавување на развојот, стагнација и заостанување.

Вкупна ангажирана индустриска зона изнесува 169,08 ха изградена површина за индустриски капацитети и 32,3 ха за складови трговски и градежни функции. Повеќето индустриски капацитети лоцирани се во западниот дел на градот Куманово. Карактеристично е што мини индустриски капацитети се јавуваат во северна и источната зона на градот во околните населби како и во самото градско ткиво. Зони за мало стопанственичко работење има во близина на Долно Којнаре, нас. Бедиње, нас. Карпош.

4.1.8 Хидротехничка инфраструктура

Хидрографската мрежа во Кумановско ја чинат средните и долните теченија на реките Пчиња, Кумановска и Крива Река и некои помали водотеци кои целосно припаѓаат на сливот на реката Пчиња. Пчиња е најголема и најважна река во Кумановско. Таа извира од планината Дукат на надморска височина 1660 м, а се влева во Вардар во Таорска клисура на надморска височина од 191 м.

Нејзини притоки се Кумановска Река која е и најзначајна, Крива Река, Бистрица Драгоманска река, Петрошница и Лука. Поројни токови се регистрирани кон градот и кон селата: Доброшане, Банево трло кој не се регулирани.

На Липковска река возводно од Липково е изградена вештачка акумулација со бетонска брана висока 37 м долга 1.8 км. Узводно од езерото на 5 км е направена акумулација Глажња со брана висока 80 м и долга 344 м. Водите се наменети за наводнување и пиење.

Во Кумановско има и појави на минерални води. Најпознати се изворите кај село Проевце. Каптирани се два извора со издашност од 4,1 л/сек со температура на водата 30-31°C.

4.1.9 Културно-историско наследство

На подрачјето на катастарската општина која е предмет на анализа нема регистрирани и евидентирани недвижни споменици на културата (Експертен Елаборат).

Во Археолошката карта на Република Македонија, која ги проучува предисториските и историските слоеви на човековата егзистенција, од најстарите времиња до доцниот среден век, на анализираното подрачје на катастарската општина нема евидентирано археолошки локалитети.

4.2 Опис на сегашната состојба со животната средина во планскиот опфат

Основен предуслов за идентификација на проблемите со животната средина и поставување на стратешки цели за надминување и унапредување на истите е идентификацијата и оцената на сегашната состојба со медиуми на животната средина (воздух, вода, отпад, почва, биодиверзитет, бучава), како и со користењето на земјиштето и природните ресурси во општината. Стратегиската оценка овозможува на кој начин и со каков интензитет целите на планскиот документ влијаат врз целите на СОЖС, со цел да се предвидат мерки за спречување, намалување или одбегнување на влијанијата и да се предложи план за мониторинг на индикаторите за секоја цел на СОЖС (точка 9).

Воздух

Согласно Директивите на Европската Унија, загадувањето е непосредно или посредно внесување, како резултат на човековите дејствија, на материи, вибрации, топлина или бучава во воздухот, водата или во почвата, кои што можат да бидат штетни по човековото здравје или по квалитетот на животната средина, од кои што може да произлезе штета по материјалниот имот или кои што ги нарушуваат или влијаат врз природните убавини и другите легитимни начини на користење на животната средина.

Квалитетот на воздухот е еден од поважните чинители на кои треба да се внимава при планирање на просторот заради спречување на деградација на истиот со имплементација на планскиот документ.

Главен извор на загадување е индустријата која во екосистемот емитува, гасови, пареи, чад, магла, прашина и аеросоли. Загадување на воздухот најповеќе е како резултат на преработка на сулфидни концентрати на обоени метали, како и на согорување на кокс и други карбофилни горива во индустријата и домаќинствата.

На загадувањето на воздухот многу влијае топографијата на теренот, висината на индустриските оацаи и атмосферските услови. Најкритично загадување е во услови на отсуство на хоризонтално и вертикално струење на воздухот а особено кога е истото проследено со температурни инверзии.

Во Куманово санитарната состојба на воздухот почна да се истражува од 1974 година со воспоставување на мерни места и со просторно и временско пратење на поедини штетни материи во воздухот и тоа: чад, сулфурен диоксид и таложни материи.

Од извештаите на Автоматскиот мониторинг систем на воздухот изработен од Министерството за животна средина и планирање каде преку Автоматска мониторинг станица се мерени количествата на штетни материи во воздухот во текот на цела 2003 година ги имаме следните податоци:

Емисија на максимални штетни материи во воздухот: Во период од јануари 2003-септември 2003 година се движи во следниот редослед:

Месец 2003	SO ₂ mg/m ³	NO mg/m ³	NO ₂ mg/m ³	NO _x mg/m ³	CO mg/m ³	O ₃ mg/m ³	PM mg/m ³	Чад
МКД	150	85	85	85	1	110	120	150
јануари	39,445	-	-	-	7,611	87,935	344,598	132,86
февруари	72,805	37,196	55,887	111,367	6,906	114,965	95,791	52,75
март	43,121	39,310	83,214	138,495	9,044	110,496	-	35,39
април	24,501	16,067	39,459	62,134	5,818	111,450	181,515	14,64
мај	41,439	38,665	68,822	126,854	6,337	114,696	241,140	7,38
јуни	45,936	67,766	44,871	145,122	0,995	107,306	91,645	12,65
јули	-	-	-	-	-	-	-	9,86
август	32,849	-	-	-	1,128	197,767	137,437	14,26
септември	38,270	-	-	-	3,071	56,780	145,693	85,21
МКД								

Според горе наведените мерења максималното присуство на штетни материи се во дозволените граници (МКД). Податоците за максимална концентрација на CO₂ од месечните мерења се движат од 24,5- 72,8 мг/м³, што е далеку под максимално дозволените концентрации (150 мг/м³).

Присуството на чад во воздухот според податоците од секојдневни мерења во 2002 година добиени од Министерството за животна средина и просторно планирање се движи од 7,38-132,86 мг/м³, што е помалку од дозволените концентрации (150 мг/м³).

Измерените количества на NO, NO₂, NO_x во Куманово покажуваат дека концентрациите имаат изразито сезонско движење, во тек на годината, а ниту еден ден не се надминати максимално дозволените граници.

Заводот за здравствена заштита на Куманово ги следи движењата на тешките метали во седиментна прашина што не го овозможува тоа Автоматската мониторинг станица.

Постојаното присуство на ветер, од друга страна обезбедува перманентна аерација, така да дури и смогот е многу ретка појава. Меѓутоа, постојаното зголемување на бројот на моторни возила секако е и потенцијална опасност по квалитетот на воздухот, поради емисија на чад и издувни гасови, особено во централното градско подрачје.

Интензивниот развој на сообраќајот, високофреквентните сообраќајници и другите сообраќајно прометни места, особено во критичните периоди на денот се висок потенцијален ризик, кој упатува на потребата од будно следење на состојбата што е предуслов за брзо реагирање во случај на влошување на состојбата.

Состојбата на загаденост на воздухот укажуваат дека објектите кои го загадуваат воздухот во Кумановската општина се во константен пораст така да за истите треба да се предвидат следните заштити:

- објектите, уредите и постројките кои го загадуваат воздухот да располагаат со уреди за прочистување на издувните гасови;
- емитирањето да се регулира со одредување на услови и режим на емитирање;
- воспоставување на зони за санитарна заштита определени со законот;
- воспоставување на мерна мрежа која би ги евидентирала поедините извори на загадување и перманентно би го прателе степенот на загаденост;

- во просторите со пејсажни амбиентални и други природни вредности да се избегнува лоцирање на објекти кои вршат загадување на воздухот.

Најрационален и ефикасен начин за заштита на животната средина од штетните влијанија врз воздухот е превентивното делување и спречување на продукција на штетни емисии во самите извори на нивно создавање. Квалитетот на воздухот најмногу го нарушува присуството на гасови, прашини и други штетни материи кои штетно влијаат врз здравјето на луѓето, екосистемите и природните создадени вредности.

Една од мерките за реализација на превентивниот пристап во заштитата на воздухот е обезбедување на солидно согорување во огништата на разните горивни инсталации и добра карбурација на горивата во моторите со внатрешно согорување.

Исто така, значајни мерки кои придонесуваат за надминување на проблемот со загадување на воздухот се:

- изградба на широки улици кои овозможуваат брзо проветрување;
- зголемување на површините со зелени насади и дрвореди;
- подобрување на коефициентот помеѓу изградените и слободните површини;
- подигање зелени појаси околу индустриските зони, производните капацитети, резервоарите за вода и др.

Се уште не е изработен катастар на загадувачи и загадувачки супстанции во воздухот за да може да се создаде појасна слика за состојбата.

Врз основа на согледаните состојби со загадување на воздухот може да се заклучи дека иако податоците со кои во моментот се располага не укажуваат на постоење опасност и ризик, сепак постои потреба од мониторинг на состојбата со загадување на воздухот, за да навреме се сигнализира во случај на влошување, како и превентивна заштита. Во тој смисол се препорачани акциите во делот на сообраќај, односно урбан развој кои се однесуваат на повисок степен на организација, односно побрзо одвивање на сообраќајот, без чести запирања на возилата, бидејќи во тој случај се зголемува натрупувањето на јаглероден моноксид и други опасни состојки на издувните гасови, како и ориентација кон употреба на безоловни бензини и субституција со еколошки возила.

Вода

Колку водите во одреден простор може да се сметаат за воден ресурс зависи од можноста за нивно искористување, односно од можноста за реализирање на водостопански решенија со кои водите ќе се искористат за покривање на потребите од вода за населението, земјоделството, индустријата и заштитата на живиот свет. Водата како ресурс ја има многу помалку од присутните води што треба да се има секогаш во предвид при планирањето за нејзино искористување.

За подмирување на потребите на вода најзначајни се површинските води, бидејќи тие се најраспространети, најблиски се до местата на човековата активност, обезбедуваат живот и развој на екосистемот.

Издашноста на подземните води зависи од климатските, морфолошките и хидрогеолошките карактеристики на просторот. Овие

води поради посебниот квалитет се значајни и може да бидат корисни за покривање на потребите од вода.

Република Македонија зафаќа дел од сливовите на р. Вардар, р. Црн Дрим и р. Струмица. На целата нејзина територија 84% од водите се домицилни, а само 16% се надворешни води кои доаѓаат во Републиката. За подобро согледување на расположливите и потребни количини на вода територијата на Републиката е поделена на 15 водостопански подрачја во основните сливови на реките: Вардар, Црн Дрим и Струмица.

Планската определба за заштита на водите е да се зачува високиот квалитет на извориштата на вода, да се подобри квалитетот на површинските и подземните води и да се доведат во законски пропишаниот квалитет. Приоритет во заштитата имаат водите од 1 и 2 класа од кои е предвидено да се врши водоснабдување на населениите места. Заштитата на квалитетот не може да се оствари парцијално, таа е сплет на технолошки, водостопански и економско-организациони мерки и континуирана работа.

Општина Куманово добива преработена вода за пиење од две акумулациони езера Липково и Глажња лоцирани во општина Липково. Хидросистемот Липково-Глажња е во функција 40 години. Според количината на потрошената вода основна намена на хидросистемот е наводнување на Кумановско Поле околу 10.000 ха и водоснабдување на Куманово.

Акумулациите се полнат од Липковска река. Освен за пиење водата од акумулациите се користи за наводнување и индустријата, а во одреден временски период може да се користи за добивање на електрична енергија.

Акумулациите може да обезбедат 6.744.373 м³ вода што е некогаш и просечен прилив и во многу зависи од хидролошката состојба поготово во зимските и летните месеци. Проблемот е алармантен и е нагласен во сушниот период во лето кога високите и средни зони во градот Куманово немаат вода.

Просечна потрошувачка на вода е 430-450 л/сек, а во летните месеци се намалува приливот на вода 300-350 л/сек бидејќи до Филтер станицата едвај пристигнуваат 200-220 л/сек. Околу 97% од градот и населбите се покриени со изведена водоводна мрежа со дневна потошувачка од 10,935 м³/ден и загуби на вода во мрежата околу 48,94%.

Во последните години се изнајдени додатни начини на снабдување од 4 грана на цевковод за наводнување до Филтер станицата каде можат да се добиваат над 180 л/сек само доколку во езерата има доволно вода. тс. хидрометеролошката година е добра и изобилува со врнежи. Водата од акумулациите се преработува во Филтер станицата кој е хидрообјект за преработка на вода за пиење. Доводниот вод е од челик со должина од 14.401 м и пресек 350/450 мм до филтерницата која е со капацитет од 38.016 м³/ден.

Филтер станицата со постојната технологија може да го задоволи постојниот квалитет на водата за пиење. Преработената вода се хлорира и таква се транспортира преку системот за водоснабдување до потрошувачите.

Елементите на дистрибутивната мрежа се изградени од ПВЦ и азбест цемент. Според стандардите на светската здравствена организација,

азбест цементните цевки се непрепорачливи поради кородивните својства. Не е докажана канцерогеноста преку негова ингестија, односно перорално внесување. Староста на профилите се движи од 35-40 години. Цевките се со мали профили и без изолација, поради што истекувањата од системот се големи. Појавата на корозија и инкрустација доведува до голем број дефекти.

Водата освен за пиење се користи за наводнување. Проблемите со кој се соочува водоснабдувањето покрај климатските причини се и загубите на вода од дивите приклучоци, застарена мрежа,недоволен резервоарски простор.

Мрежата за наводнување е поделена во 6 грани и два главни вода со должина од 1460 км каде се наводнува поголем дел општината Липково, а во помал дел општина Куманово.

Технолошката вода е во вториот вод за Тутунов комбинат во атарот на с. Матејче и се дистрибуира технолошка вода до сите поголеми индустриски капацитети (ФЗЦ 11 Октомври, Амбалажа, Кожара и др.).

На водоснабдување на градот Куманово му се приклучуваат и околните градски населби кој се во непосредна близина.

Со водоводната мрежа и филтерницата стопанисува ЈКП Водовод-Куманово задолжено за производство и дистрибуција на високо квалитетна вода за пиење, индустријата, јавните установи. На квалитетот на дистрибуираната вода се врши секојдневна контрола:

- Еднаш дневно (освен недела) се контролира на неколку контролни места во дистрибутивниот систем од страна на Заводот за здравствена заштита;
- Четири пати годишно, контрола врши Републичкиот завод за здравствена заштита;
- Четири пати годишно контрола врши Хидробиолошки завод - Охрид.

Селските населби се снабдуваат со вода за пиење преку јавни и индивидуални бунари и чешми или локални селски водоводи.

Мониторингот на водоснабдувањето со вода за пиење и квалитетот на водата во руралната средина го спроведува континуирано Заводот за здравствена заштита според единствена методологија преку формирање на матичен број за секој водоснабдителен објект посебно. За овој мониторинг Заводот располага со софтвер кој е унифициран во целата Република.

Резултатите од извршените анализи и препораките се достапни до сите заинтересирани субјекти и деловни партнери.

Површинските и подземните води се загадуваат со отпадните води од населбите и индустријата па така се почесто ги губат своите природни карактеристики. Најголем дел од употребените води се враќа во површинските токови и под земја оптеретени со разни органски и неоргански материи.

Отпад

Складирањето, користењето, транспортот, депонирањето на индустрискиот отпад се потенцијален ризик, чие што надминување во

секоја одделна сфера треба да се остварува организирано преку систем на мерки.

Комунален отпад претставува секаков вид на отпад што се продуцира од домаќинствата, јавните и економските установи и претпријатија и институциите на една урбана средина. Отпадот што се продуцира од индустријата, земјоделието и рударството, како и патогените остатоци од изумрени животни не спаѓаат во овој вид на отпад.

Во минатото, отпадот што го создавал човекот од задоволувањето на своите животни потреби бил во количини и облик што природата била способна сама да го разгради до облик на изворна материја, со што се воспоставила рамнотежа помеѓу човекот и неговата околина. Меѓутоа, во поново време на интензивен индустриско технолошки развој од една страна и демографската експлозија и преголема густина во населеност од друга, сведоци сме на суперпродукција на цврст отпад во количини и облик кој природата неможе самостојно да го разгради со што се нарушува рамнотежата помеѓу човекот и неговата животна околина. Цврстиот отпад се повеќе ги освојува земјените површини, ја загадува почвата, воздухот и површинските и подземните води. Отпадните материи кој настануваат од домаќинствата, населбите, индустријата и други објекти се одведуваат од епидемиолошки и естетски причини. Отпадните материи настануваат од човекот и се производ на неговите физиолошки функции на животните и растенијата. Има неколку поделби на отпадните материи тоа се:

- Животни активности на луѓето - комунален отпад;
- Отпад од рударско-металуршките и енергетски капацитети - техноген отпад;
- Отпад од индустријата (преработувачки капацитети) и капацитети на органска и неорганска технологија - индустриски отпад;
- Отпадот што се создава со изведуваче на градежни, индустриски, преработувачки и занаетчиски работи кои немаат својство на комунален цврст и технолошки отпад и тоа: градежен отпаден материјал, земја, згура, кал (инертна или нештетна), камења, керамички крш, санитарни уреди и сличен градежен отпад;
- Отпад од здравствените установи - медицински отпад (посебен отпад);
- Радиоактивен отпад.

Према агрегатна состојба се делат на:

- Течни (фекалии на луѓе, од бањи, кујни, гаражи, индустриски отпадни води, атмосферски отпадни води);
- Цврсти (отпадоци од населбите и индустријата во тврда состојба, хартија, стакло, метал, порцелан, прашина, пепел). По состав, цврстите отпадоци се состојат од: состојки кои ферментираат (органски состојки кои брзо се распаѓаат: отпадоци од преработена и непреработена храна, коски, изумрени животни и сл); минерални состојки (органски и неоргански) кои се разградуваат многу споро: керамика, стакло, пластика и др.

Во општина Куманово од аспект на одржување на комунална хигиена и собирање на комунален смет може слободно да кажеме дека истото е организирано само за градот (градежен реон), населбата Вера Которка и селата Доброшане и Черкези. Во останатите приградски села

не е организирано собирање на комунален смет. Онаму каде не се сервисира комунален смет нормално е дека околината е позагадена со диви депонии и условите за живеење се понехигиенски т.е. во услови на загадена животна средина со комунален смет.

Депонијата е одалечена 7 км од градот Куманово во близина на селото Пчиња. Оградена е со жица висока 1,5 м и должина 2000 м. Зафаќа површина од 11.686 ха или 116.864 м². Има капацитет од 1.832.000 м³ од кои се искористени 1.168.000 м³. За складирање остануваат уште 664000 м³ со мала разработка ќе служи уште 10 години. Исто така постојат и можности за проширување. Годишно се одлага околу 55000 м³ комунален смет. Депонијата е класично ѓубриште бидејќи:

- Нема сигурна подлога (тампон, пластична фолија) со која би се прибирале површинските води туку истите природно се усмерени по суводолица кон селата.
- Нема систем за прибирање на природни гасови што се остваруваат од распаѓање на сметот кои воедно се причини за често запалување на ѓубриштето.
- Нема систематско одложување на сметот (ред смет, ред земја) туку истото е стихийно.

Цврстиот комунален смет во депонијата се одложува без никаков третман, туку единствено се врши планирање на истиот, како би се порационално користела депонијата.

Индустрискиот смет се одлага на депонијата Краста околу 13000 м³ се евакуира или подига со комунални возила кои се опремени со корпи и кои исклучиво сенаменети за тоа. Најголем дел од овој отпад произлегува од индустриските капацитети кој сеуште работат како (ФЗЦ 11 Октомври, Амбалажа, Кожара, Ф-ка Пролет, како и од некој погони на Чик Куманово, а и од мало стопанствениците).

Претходно сите производители си вршат селекција на индустрискиот отпад и тоа што не може понатаму да се користи како секундарна сировина и што претставува индустриски смет го складираат во контејнери за таа намена, кои ЈП Чистота и зеленило ги одложува на депонијата Краста.

Растителен и животински свет

Просторот на општината се одликува со хетерогеност во однос на застапеност на вегетациските типови меѓу кои доминира аграрниот комплекс. Мали остатоци на шума (даб и бука) се сретнуваат во долината на река Пчиња. Градот Куманово е расположен во регионот на дабова шума и тоа во најнискиот појас на термофилната заедница од благун и бел гербер. Во просторот доминираат пасиштата претставени со суви ливади со големо антропологено влијание. Шумите се скоро целосно уништени. Се појавуваат предели кои се одликуваат со степска вегетација како резултат на влијанието на умерено континенталната клима.

Бучава

Проблемот на бучава на подрачјето на градот Куманово досега не е анализиран и истражуван. Во Кумановскиот регион изворите на создавање на бучава не се од таков вид да овој проблем во животната средина претставува значителна закана за здравјето на луѓето.

Бучавата произлегува од урбаните активности и тоа:

- Сообраќај;
- Производни и деловни процеси;
- Бучава од ентериерно потекло (стамбени згради, трговско деловни центри и сл.).

Концентрацијата на транзитните и транспортните средства кои се движат по магистралниот пат се причина за појава на бучава. Исто така, амортизираните машини и застарената опрема кои се користат во стопанството предизвикуваат бучава која ги надминува утврдените стандарди. Негативното влијание на бучавата се одразува директно врз здравјето на луѓето, животнисиот свет, а со тоа и врз квалитетот на животот. Со цел следење на состојбата со бучавата во општината, потребно е воведување на континуирано мерење (мониторинг).

4.3. Сегашни проблеми со животната средина во и околу планскиот опфат

Проблемите со животната средина во општина Куманово и предметниот опфат, беа идентификувани преку анализа на постоечката состојба со животната средина за општина Куманово и земајќи го во предвид Локалниот акционен план за животна средина усвоен 2004 година каде се евидентирани клучните проблеми и предложени се мерки во облик на Акционен план за нивно надминување.

Најосетливи елементи на животната средина во предметниот опфат (Елементи на СОЖС)					
Води	Воздух	Отпад	Климатски фактори	Население	Материјални добра

Врз основа на евидентирање на најосетливите елементи на животната средина во планскиот опфат кои се нарекуваат и елементи на Стратегиска оцена на животната средина (Елементи на СОЖС) се воспоставуваат цели на стратегиска оцена на животна средина (Цели на СОЖС) и се дефинирани можни индикатори за секоја цел.

Во процесот на Стратегиска оцена на влијание на планскиот документ врз животната средина важно е да се види како, на кој начин, со која јачина и интензитет целите на планскиот документ влијаат врз целите на СОЖС со цел да се предвидат мерки за спречување на влијанијата и да се предложи соодветен план за мониторинг на индикаторите за секоја цел на СОЖС.

На следната табела се прикажани сегашните проблеми со елементите на животната средина:

Елементи на Стратегиската оцена на животна средина	Проблем	Релевантно опфтен проблем
Воздух	Нарушен квалитет на воздухот од постоење на индустриски објекти со интензивна емисија на загадувачки материји, употреба на јаглен и нафта како агенс за затоплување, зголемен сообраќај	x
	Немање квалитетна медицинска база на податоци во однос на заболувањата предизвикани од загадување на воздухот	x
Вода	Нарушен квалитет на реципиентите како резултат на испуштање индустриски и комунални отпадни води	x
	Неискористеност на геотермалните води	x
Отпад	Постоење на диви депонии	x
	Непостоење на регионална депонија	x
Почва	Нарушен квалитет на почвата како резултат за исталожување на аероседименти	x
	Деградација на почвите	x
Предел	Деградирани предели (неконтролирано сечење на шумите)	x
	Недоволна застапеност на паркови и зелена површина	x
Население	Појава на миграција	x
	Голема невработеност	x
Климатски фактори	Користење на огревно дрво за затоплување	x
	Не користење на обновливи извори на енергија	x

Сегашните проблеми со елементите на животната средина

5. Состојба без имплементација на планскиот документ

За значењето на реализација на ДУПД за изградба на бензиска пумпна станица со пратечки објекти на КП 4825, КП 4826, КП 4827/1, КП 4828/1 и КП 4829/1, КП 4830/1, КП 4831/1, КП 4833/1 и КП 4833/2, КО Табановце, општина Куманово треба да се земе во предвид и сегашната состојба со најосетливите елементи на животната средина на планскиот опфат.

Исто така, се разгледува опцијата без да се спроведе планската активност, односно работите да останат во првобитната положба.

Во конкретниов случај, доколку ДУПД не се спроведе се очекуваат следниве последици:

- Непланско искористување на просторот;
- Појава на некомпатибилни дејности;
- Земјиштето и понатаму ќе остане земјиште со помала економска вредност;
- Неконтролирана изградба на бесправни објекти;
- Нарушување на квалитетот на медиумите во животната средина;
- Интензивно загадување со отпадни материи (цврст, комунален и други видови отпад) и постоење на диви депонии;
- Нема развој на стопанството;
- Намалени приходи во буџетот;
- Слаб социо-економски развој;
- Нарушено здравје на населението;
- Намалена можност за вработување;
- Пораст на миграција;
- Намален животен стандард;
- Нереализацијата на планскиот опфат ќе се испушти можноста за економски-одржлив развој.

6. Алтернативи и чинители за избор на алтернатива

Реализацијата на ДУПД за изградба на бензиска пумпна станица со пратечки објекти на КП 4825, КП 4826, КП 4827/1, КП 4828/1 и КП 4829/1, КП 4830/1, КП 4831/1, КП 4833/1 и КП 4833/2, КО Табановце, општина Куманово е од особено значење за реализирање наменски содржини и функционална операционализација за развој на планскиот опфат и општината.

Реализацијата на овој Плански документ е од фундаментално значење и претставува основа за негово економско оживување.

Секако, особено значајно е за изготвување на стратешка оцена, што е и вообичаена постапка да се изанализира опцијата од неспроведување на планското решение со што состојбата би останала онаква каква што е. Во таквиот случај реално е да се очекува да не се промени фактичката состојба, односно да продолжат трендовите на уште поголема пасивизација на анализираниот плански регион.

Во случај на нереализирање на планскиот опфат се очекува да:

- Социјално-економскиот статус на населението ќе иницира поголема стагнација;
- Продолжување на трендот миграција;
- Невработеноста нема да се намали;
- Намалување на вредноста на земјиштето;
- Узурпација на просторот со дивоградби и други неплански и некомпатибилни содржини;
- Непланско и неорганизирано уредување на просторот со што негативно ќе се одрази врз медиумите во животната средина;
- Искористување на слободни површини со нелегални градби.

Со реализирање на планскиот опфат се очекуваат неколку позитивни аспекти:

- Поволна географска положба;
- Добри микроклиматски услови;
- Отварање нови работни места;
- Либерализација на пазарот со нафтени деривати;
- Изградбата на предвидената содржина ќе овозможи зголемен степен на урбанизација со максимално искористување на просторот, остварување на функции со директни или индиректни економски ефекти.

Планот се покажува како соодветен бидејќи се наоѓа во близина на автопат и секоја друга намена би била несоодветна.

Со реализација на планот се овозможува локацијата да прерасне како единствена просторна и функционална целина овозможува развој на овој и поширокиот простор кој ќе даде голем допринос за развојот на локалната и национална економија, истовремено имајќи го за цел анимирањето на интересот на странски инвеститори за реализација на предложената програма како ориентација во актуелните економски тенденции на државата.

7. Претпоставени влијанија врз медиумите на животната средина

Ваквите појави кои како претпоставка може да се јават од имплементацијата ДУПД за изградба на бензиска пумпна станица со пратечки објекти на КП 4825, КП 4826, КП 4827/1, КП 4828/1 и КП 4829/1, КП 4830/1, КП 4831/1, КП 4833/1 и КП 4833/2, КО Табановце, општина Куманово, може да се анализираат од негативен аспект, како и од аспект на перспективни, односно позитивни влијанија.

Извештајот за стратегиска оцена на животната средина не ги анализира поединечните развојни проекти, туку влијанијата врз медиумите на животната средина од глобален аспект. Значи, со извештајот се прави само проценка на можните негативни влијанија врз животната средина, додека во подоцнежните фази, преку Студиите за оцена на влијание врз животната средина или Елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска на основа на укажаните ризици се прават детални анализи и препораки.

Согласно Законот за животна средина и Уредбата за определување на критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина потребно е да се утврди потреба за спроведување на постапка за оцена на влијанието на проектот врз животната средина. Потребата од оцена на влијанијата врз животната средина ја донесува Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина. Согласно Законот за животна средина, како и Законот за заштита на природата, правните или физичките лица кои вршат дејности или активности кои не спаѓаат во проектите за кои се спроведува постапка за оцена на влијанието врз животната средина се должни да изготват Елаборат за заштита на животната средина, со цел да се оцени влијанието на дејностите или активностите врз животната средина, пред да започнат со спроведување на проектот и истиот да го достават до органот надлежен за одобрување на спроведувањето на проектот.

Влијание врз демографскиот фактор

Реализацијата на предвидената содржина од планскиот опфат не само што ќе ја запре економската миграција на локалното население туку и ќе претставува позитивен стимул за демографскиот развој. Исто така, ќе има позитивни влијанија на долгорочна основа и на зголемување на наталитетот, како уште еден позитивен елемент на демографскиот развој. Ова од причина што инвестиционите вложувања за реализација на оваа планска содржина ќе значат зголемување на животниот стандард и квалитетот на живеењето.

Влијание врз човековото здравје

Заради намената на објектите предвидени за изградба надвор од зоната на домување и индивидуалните станбени објекти не се очекува да се предизвика негативни влијанија врз здравјето на локалното население.

Можни влијанија би имало при изградба на опфатот, но тоа ќе биде само во период на изградбата за што ќе се предвидат посебни мерки во Студијата за оценка на влијание врз животната средина или елаборатите за животна средина.

Со имплементацијата на планот може да се предизвикаат евентуално одредени негативни влијанија врз здравјето на луѓето од аспект на:

- Неправилно управување со животната средина;
- Неправилно постапување со отпадот од расчистувањето на теренот во подготвителните активности.

Поради транспортот на градежен материјал, работната сила, како и бучавата предизвикана од зголемениот сообраќај која може да се покачи, но само во периодот на градежната фаза. Емисијата на прашина и издувни гасови од моторните возила и тешката механизација ќе се покачат поради изведување на градежни активности.

Обезбедувањето на парковско и заштитно зеленило и останато хортикултурно уредување на просторот ќе биде во функција на подобрување на здравјето на луѓето што е опфатено и со планската содржина во планскиот опфат каде ќе се имплементира планот.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз човековото здравје ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина од различни аспекти на медиумите на животната средина што е и законска обврска.

Влијание врз социо-економската состојба

Имплементацијата на ДУПД за изградба на бензиска пумпна станица со пратечки објекти на КП 4825, КП 4826, КП 4827/1, КП 4828/1 и КП 4829/1, КП 4830/1, КП 4831/1, КП 4833/1 и КП 4833/2, КО Табановце, општина Куманово ќе има позитивно влијание врз социо-економскиот развој на општината и пошироко во стимулирање на економските активности, зголемување на стапката на економскиот раст, зголемување на доходот по глава на жител, проектирањето, комуналните дејности, градежништвото, трговијата и сл., зголемување на приходите на локалната самоуправа, подобрување на комуналната инфраструктура, подобрување на инфраструктурата и уреденост на просторот и зголемување на квалитетот на живеењето.

Влијание врз квалитетот на амбиентниот воздух

Со ДУПД за изградба на бензиска пумпна станица со пратечки објекти на КП 4825, КП 4826, КП 4827/1, КП 4828/1 и КП 4829/1, КП 4830/1, КП 4831/1, КП 4833/1 и КП 4833/2, КО Табановце, општина Куманово не се очекуваат особени влијанија врз амбиентниот воздух.

Според класата на намена во планот, не се очекува да се наруши квалитетот на воздухот.

Евентуалните влијанија од овој вид ќе бидат детално анализирани при изработката на студиите за оценка за влијанието на животната

средина или елаборатите за заштита на животната средина од сите аспекти на животната средина, како би се оствариле поволни услови за чист воздух, што е и законска обврска, која треба да се реализира во фазата на добивање на одобрението за градба.

Влијание врз климатски промени

Со оглед на локацијата на која се предвидува реализацијата на оваа планска содржина не се очекува дека ќе има нарушување на квалитетот на воздухот во поширокиот регион или климатски промени. Влијанието на фугитивните емисии во воздухот од издувните гасови од возилата ќе се ублажи со планираното заштитно зеленило. Предвиденото планско решение со обезбедување на заштитно зеленило и богато хортикултурно уредување во и околу самиот комплекс ќе претставува основа да се очекува дека тоа нема да придонесе кон значајни нарушувања на квалитетот на воздухот во поширокото подрачје или да доведе до климатски промени.

Влијание предизвикано од зголемена бучава

Во фаза на имплементација на планираните активности за инфраструктурно опремување на планскиот и изградба на инфраструктурната мрежа треба да се очекува зголемена бучава.

Во функционалната фаза на пумпната станица со услужниот центар се очекува зголемено ниво на бучава од работните активности како од зголемениот број на возила кои ќе гравитираат во овој локалитет.

Доколку при имплементација на планскиот опфат се применат мерките дефинирани согласно Стратегиската оцена на влијанијата врз животната средина од секоја посебна активност ќе се намалат очекуваните ефекти од зголемена бучава и ќе се сведат на дозволените нивоа, во согласност со Законот за бучава.

Влијание од вибрации

Во планската задача за реализацијата на планскиот опфат не се предвидени дејности кој ќе продуцираат постојани извори на вибрации, освен во периодот на изградба на објектите и инфраструктурата.

Влијание врз квалитетот на водите

Идентификувани извори на емисии на отпадни води во опфатот се санитарните и отпадните води. Ако неправилно се управува со истите може негативно да влијаат врз површинските и подземните води и да го загорзат квалитетот на околното земјиште.

При функционирањето на пумпната станица квалитетот на површинските и подземните води може да биде нарушен од евентуално неправилно управување со отпадот, неправилното ракување и складирање на суровините, маслата и горивата.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз квалитетот на површинските и подземните води ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

Влијание врз почвата

Евентуалните влијанија врз почвата може да произлезат од несоодветна имплементација на проектот, генерираниот отпад, издувните гасови од превозните средства и сл.

Значајни влијанија врз почвата не се очекуваат, бидејќи во Планот се предвидени мерки и решенија за комуналната инфраструктурна мрежа, управување со отпадните води и отпадот кој ќе се генерира во комплексот. Влијанија врз почвата исто така, се очекуваат при активностите околу расчистување на теренот со вегетација. Комунален отпад може да се појави доколку работниците кои ќе работат не го отстранат.

Евентуални влијанија врз почвата може да се очекуваат во случај на несоодветно управување и ракување со отпадните масла и отпадните води. Во планската документација се предвидени активности за правилно управување со отпадните води.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз квалитетот на почвата ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

Влијание врз пределот

Имплементацијата на ДУПД за изградба на бензиска пумпна станица со пратечки објекти на КП 4825, КП 4826, КП 4827/1, КП 4828/1 и КП 4829/1, КП 4830/1, КП 4831/1, КП 4833/1 и КП 4833/2, КО Табановце, општина Куманово не се очекуваат негативни влијанија врз пределот.

Влијание врз културното наследство

На самиот планскиот опфат не се очекуваат негативни влијанија на културното наследство, со оглед дека не се евидентирани археолошки или културни споменици.

Според законот, доколку се појави некое археолошко наоѓалиште ќе се постапи согласно со одредбите од член 65 од Законот за заштита на културно наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18).

Влијание врз биодиверзитетот (флора и фауна)

Имплементацијата на планот, може да предизвика одредени влијанија врз флората и фауната, заради деградирање на живеалиштата. Голем број на активности кои би се одвивале со реализацијата на планскиот опфат може да предизвикаат нарушување на биолошката

рамнотежа во областите каде што тие се одвиваат и да имаат директно или индиректно влијание. Потенцијални влијанија можат да се јават како резултат на прекумерната урбанизација, лошата комунална инфраструктура, несоодветното депонирање на отпадни материи и сл.

На предметната локација за која се планира изработка на ДУПД за изградба на бензиска пумпна станица со пратечки објекти во општина Куманово, нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.

Поцелосна анализа од сите аспекти на евентуалните влијанија врз биодиверзитетот ќе бидат предмет на посебни студии или елаборати согласно Законот.

Влијанија врз материјалните добра

Имплементацијата на ДУПД за изградба на бензиска пумпна станица со пратечки објекти на КП 4825, КП 4826, КП 4827/1, КП 4828/1 и КП 4829/1, КП 4830/1, КП 4831/1, КП 4833/1 и КП 4833/2, КО Табановце, општина Куманово ќе ја зголеми економската вредност на земјиштето во планскиот опфат и пошироко.

Влијанија по однос на генерирање на отпад

При реализација на ДУПД за изградба на бензиска пумпна станица со пратечки објекти на КП 4825, КП 4826, КП 4827/1, КП 4828/1 и КП 4829/1, КП 4830/1, КП 4831/1, КП 4833/1 и КП 4833/2, КО Табановце, општина Куманово, за очекување е генерерирање на комунален отпад. Со планскиот документ предвидено е отпадот соодветно да се собира и превзема. Исто така, евентуалното влијание врз почвата може да се предизвика од неправилното управување со отпадот, отпадните масла како и милта од третманот на отпадните води.

Примарната селекција на отпадот треба да се предвиди како континуирана активност при реализација на планот.

Се препорачува сите овие активности да бидат опфатени со изработката на Студиите или Елаборатите согласно Законот.

Влијанија од несреќи и хаварии

Можни несреќи и хаварии кои би настанале од имплементацијата на овој плански опфат е појава на пожар, елементарни непогоди и други хаварии. Во планскиот опфат се разработени мерки за заштита на човекот, материјалните добра и животната средина од природните катастрофи.

Како можни предизвикувачи на несреќи и хаварии во планскиот опфат се транспортот на горивата, нивното преточување и складирање.

За успешно функционирање на заштитата од несреќи и хаварии предвидени се мерки за заштита од пожари, односно сите објекти се лоцирани така да се пристапни за пожарните возила, а ширината на пристапот не смее да биде помала од пропишаниот со што ќе се овозможува лесна подготовка и ставање во дејство на потребната опрема за борба против пожарот и спасување на луѓето. Ивичниците на

пристапниот пат мора да бидат закосени поради лесен пристап на пожарните возила до објектите.

Планирањето и изработката на техничката документација треба да е во согласност со Законот за заштита на пожар.

Деталната анализа на овие влијанија ќе биде со Студиите или Елаборатите согласно Законот и се обврска да се изготват во подоцнежните фази на реализација на инвестицијата.

8. Мерки за заштита, намалување и неутрализирање на значајните влијанија врз животната средина од имплементација на планскиот документ

Заштитата и унапредувањето на животната средина е темелна вредност на Уставот на Република Македонија (член 8) и е регулирана со Законот за животна средина, како и останатите закони и подзаконски акти кои се наведени во овој Извештај. Овој Извештај, кој се базира на релевантните податоци од Просторниот план на Република Македонија, Националниот Еколошки Акционен План, секторски студии за одредени области, како и податоци утврдени на самиот локалитет, предвидува и мерки за заштита на животната средина од влијанијата кои се очекуваат со имплементацијата на планската документација, а кои е потребно да се испочитуваат во текот на подготовката на планската документација.

За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува:

- Селектирано и организирано депонирање на отпадот во депонија;
- Зачувување на амбиенталните и естетските потенцијали на просторот;
- Изведба на современа инфраструктура;
- Соодветен третман на отпадните води;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;
- Спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство;
- Помошните и пратечки градежни објекти (магацински објекти за материјали, алати и гориво и други помошни објекти) кои ќе се користат во фазата на изградба, треба да бидат лоцирани на поголеми растојанија;
- Доследно спроведување на планот.

Секое неконтролирано истекување на нафтените деривати во животната средина претставува можност за нејзино загадување. При таков случај сите медиуми на животната средина ќе бидат погодени. Воздухот преку испарување на дериватите, почвата преку директен контакт со неа и површинските и/или подземните води преку измивање со дождови или директно преку исцедување на дериватите во подолните слоеви на почвата.

Во поглед на озеленувањето, да се планираат соодветни профили на дрвореди покрај сообраќајниците како и покрај другите инфраструктурни објекти кои можат негативно да влијаат на квалитетот на животната средина. Изборот на зеленило треба да се усогласи со условите за заштита и негова намена. Диспозицијата на високите дрвја да биде усогласена со трасите на подземните инсталации, додека изборот на видот на озеленувањето да биде во согласност со условите во работната средина, односно способноста на повеќе апсорпција на штетни гасови и кои немаат посебен третман за одржување. Согласно Законот за урбано зеленило, процентуалната застапеност на зелената површина да се дефинира со

Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање зависно од локацијата, намената и големината на градежната парцела.

Бидејќи водоснабдувањето со вода ќе се врши од подземен бунар, пред изведбата на бунарот потребно е да се направат хидрогеолошки истражни и пробно експлоатациони работи со кои ќе се утврди издашноста и капацитетот на бунарот. Исто така, да се направат и испитувања со кои ќе се утврди и квалитетот на водата, односно дали физичко-хемиските и бактериолошки карактеристики на водата ќе одговараат за соодветната намена.

Во зоната на бунарот (бунарите) се забранува сервисирање на моторни возила, пасење на стока, закопување на умрени животни, складирање на отпад, испуштање на материи кои по својот состав се опасни и штетни, употреба на агрохемиски средства, изградба на септички јами, копање на канали, изведување на земјени работи и сл. При лоцирањето на бунарите да се почитува Законот за води за одредување на заштитните зони на бунарите.

Динамиката на користењето на подземните води мора да биде усогласена за долгорочна експлоатација. Не се дозволува прекумерна експлоатација на подземните води поради кое би дошло до пореметување на нивниот режим.

- Мерки за намалување на влијанијата врз демографскиот фактор

Имплементацијата на планскиот документ позитивно ќе влијае на демографскиот развој и затоа не се препорачуваат мерки за заштита.

- Мерки за намалување на влијанијата врз човековото здравје

Реализацијата на планскиот опфат нема да предизвика влијанија врз човековото здравје. Во делот на општи мерки се препорачува воспоставување на систем на собирање и регуларно отстранување на отпадот, појаси со заштитно зеленило и хортикултурно уредување и во текот на градежните постапки, истите да се планираат соодветно за да се редуцира времето на користење на опремата која создава зголемена бучава. Примената на сите предложени мерки дадени во сите фази на планирање и изведба на проектите ќе овозможи елиминирање на евентуалните влијанија врз животната средина и здравјето на човекот.

Цврстиот отпад што би се јавил во рамките на планираниот опфат е потенцијална опасност. Затоа се предлага (интегрирано управување) организирано собирање и транспортирање до местото наменето за отпад, појаси со заштитно зеленило и хортикултурно уредување, изведба на водоводни и канализациони мрежи и др.

Со доследно спроведување на планот можноста за загрозување на човековото здравје ќе биде сведена на минимум.

- Мерки за намалување на влијанијата врз амбиентниот воздух

Воздухот е еден од основните елементи за чиста и здрава животна средина и за негов квалитет неопходно е сите загадувачи, односно сите

објекти кои испуштаат штетни материи да користат уреди за пречистување.

Заштитата на квалитетот на атмосферата треба да се остварува преку следните мерки:

- Интегрална контрола на загадувачите на атмосферата (меѓу кои и издувните гасови од моторните возила) и нивното делување и благовремено укажување на критичните метеоролошки појави;
- Примена на соодветни техничко-технолошки мерки;
- Обезбедување услови за ефикасно природно проветрување и користење на доминантни воздушни струења;
- Подигање и оформување на заштитни зелени појаси (дрвореди);
- Подобрување на состојбата со зелените површини со правилен распоред на зеленило. Овој плански опфат нема негативно да влијае на врз амбиенталниот воздух;
- Мониторинг на емисии на загадувачки материи во воздухот;
- Избегнување на користењето на фосилните горива како енергетски ресурс за загревање на објектите;
- Користење на електрична енергија како енергенс за затоплување при што нема да има никакви загадувачки емисии;
- Употребата на еколошките горива кои моментално се воведуваат во малопродажба со нафтени деривати драстично ќе допринесе за намалување на евентуалните влијанија по животната средина.

- Мерки за намалување на влијанијата врз климатскиот промен

Во доменот на заштитата на животната средина основна цел е преку соодветни плански поставки да се обезбедат услови за непречен развој со истовремено чување на квалитетот на средината за живот и работа. За остварување на наведената цел, поставките и потребите од заштита на средината се вградуваат во сите домени на урбанистичкото планирање преку проверка и изготвување на современи стандарди и нормативи.

Со оглед на локацијата на која се предвидува реализацијата на оваа планска содржина не се очекува дека ќе има нарушување на квалитетот на воздухот на микро план и поширокиот регион или климатски промени. Мерките за намалување на влијанијата се примена на незагадувачки дејности, современи техники и инсталации, употреба на обновливи извори на енергија, употреба на еколошки горива за превозните средства, подигање на заштитни зелени појаси во и околу кругот на планскиот опфат.

- Мерки за намалување на бучава

Емисијата на бучава кон околината треба да биде во рамките на пропишаните гранични вредности. Прашањето за намалување на проблемите на бучавата од регионалниот пат треба да се решава со обезбедување на заштитни зелени појаси или формирање на зелени коридори.

Во склоп на подобрување на условите за работа и престој еден од битните фактори е подигањето на зелени насади во локалитетот и во неговото непосредно окружување.

Доколку во времето на имплементација на планот се увиди потреба од воведување на дополнителни мерки на заштита од бучава, истите ќе се спроведат.

- Мерки за заштита од вибрации

Имплементацијата на планската документација нема да предизвика значителни вибрации поради што во оваа фаза нема да се воведат некои посебни мерки за заштита од вибрации.

- Мерки за намалување на влијанијата врз квалитетот на водите

Во смисол на заштита на површинските и подземните води потребно е изведба на непропусна канализација за одводнување на отпадните води.

1. Заштита на проточните и подземните води има приоритет и со соодветно техничко технолошки зафати (изградба на канализациони системи, соодветен третман на отпадни води, редовна контрола на состојбите на водата и нејзиниот квалитет и др.);

2. Неутрализирање на штетните отпадни материи пред испуштање во канализациона мрежа.

Потребните количини на санитарна вода ќе бидат обезбедени од бунари. Изградбата на бунарите ќе се изврши врз основа на хидрогеолошки истражни работи со кои ќе се утврди капацитетот и квалитетот на подземните води.

Фекалната канализациона мрежа ќе биде за прифаќање на отпадните фекални води и одведување до водонепропусна септичка јама или кон постоечката пречистителна станица која е изведена во локацијата наспроти пумпата (која е во сопственост на истиот инвеститор), а која ќе се празни во договор со јавното комунално претпријатие.

Атмосферските води ќе бидат испуштени во најблискиот реципиент.

Потенцијално замастените атмосферски води во кругот на работните зони, манипулативните површини, сообраќајници, паркинзи, преточувалишта преку сливни решетки, преку посебни дренажни системи да се спроведат до таложникот (сепараторот) на масла и после нивен преттретман да се испуштат во канализација.

Имајќи во предвид дека со планот е планирана изведба на атмосферска и канализациона комунална инфраструктура има гаранции дека подземните води ќе бидат заштитени од загадување.

Собирањето и депонирањето на отпадните материи да се одлагаат во најблиската санитарна депонија.

- Мерки за намалување на влијанијата врз почвата

Согласно член 7 од Законот за управување со отпад создавачите на отпад се должни во најголема можна мера, да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето.

- Тврдиот отпад ќе се собира во контејнери, а потоа комуналното претпријатие ќе врши евакуација;
- Трајното депонирање или одлагање на отпадот во планираниот опфат или надвор од предвидените садови за одлагање да биде најстрого забрането.

За намалување на влијанијата врз почвата се предлагаат следните елементи:

- интегрално управување со комуналниот отпад и негова селекција;
- изведба на канализациона мрежа;
- собирањето на отпадните води да се врши преку канализациони цевки и пред да се испуштат да се изврши нивен третман;
- потенцијално замастените води во кругот на работните зони, кои што имаат манипулативни површини, сообраќајници и паркинзи, преку преливни решетки, со посебен дренажен систем да се спроведат до таложник на сепаратор на масло и масти каде ќе се изврши нивен третман;
- милта од тажниците, преку предвиден и одреден временски интервал да се изнесе, и да се постапи согласно Глава V од Законот за управување со отпад.

За чиста и незагадена почва треба да се обезбеди поголема контрола при употребата на средствата, материјалите и суровините кои ќе се користат во прометот и работењето на објектите.

- Мерки за намалување на влијанијата врз флората и фауната

Во планирањето на просторот, задачите на заштита на природата се усмерени особено на активно уредување и заштита на природата и животната средина, санирање на можните штети и повторно воспоставување на природната средина. Заштитата на природата ја опфаќа и заштитата на биолошката разновидност.

Што се однесува до изработката на планот заради обезбедување на здрава животна средина ќе бидат организирани објекти согласно прописите, нормите и стандардите кои ќе придонесе за заштита на воздухот, водите, земјиштето и другите елементи на животната средина и природа, со максимална заштита на природните вредности и реткости во планскиот опфат.

Основен услов за намалување на влијанијата врз флората и фауната се примената на предвидените мерки за правилно управување со просторот, отпадните води, отпадот, бучавата, почвата, воздухот и сл.

На просторот којшто е предмет на изработка на ДУПД за изградба на бензиска пумпна станица со пратечки објекти на КП 4825, КП 4826, КП 4827/1, КП 4828/1 и КП 4829/1, КП 4830/1, КП 4831/1, КП 4833/1 и КП 4833/2, КО Табановце, општина Куманово, нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.

- Мерки за намалување на влијанијата врз пределот

Предвидените активности во планската документација ќе бидат во насока на зачувување и подобрување на естетските потенцијали на пределот. Планската реализација со обезбедување на заштитни појаси со

високо и ниско зеленило само ќе го надополни пределот во позитивна смисла. Затоа не се предвидени никакви мерки.

- Мерки за намалување на влијанијата врз материјалните добра

Имплементацијата на планскиот документ има позитивно влијание врз материјалните добра и затоа не се препорачуваат мерки за влијанијата.

- Мерки за намалување на влијанијата врз културното наследство

Согласно Законот за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16 и 11/18) се уредуваат видовите, категориите, идентификацијата, начинот на ставање под заштита и другите инструменти за заштита и користењето на културното наследство, правата и должностите на имателите и ограничувањата на правата на сопственост на културното наследство во јавен интерес.

Во просторот за кој се работи овој опфат не е евидентирано културно наследство. Во текот на реализација на предвидените површини од овој план, доколку се најде на археолошки остатоци заради превземање на заштитни мерки, потребно е да се информираат службите надлежни за заштита на културно-историското наследство кои ќе пропишат посебни услови и режим за нивна заштита.

- Мерки за намалување на влијанијата од управување со отпад

Согласно Законот за управување со отпад создавачите на отпад се должни во најголема мера да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето.

Во случај на истекување на масло од механизацијата на околното земјиште, загадената почва да биде отстранета и соодветно дислоцирана, согласно законските прописи од областа на управувањето со отпадот.

За цврстиот отпад се предвидува собирање во контејнери за отпадоци, определување на пунктови за собирање на отпадот.

- Тврдиот отпад да се собира во контејнери, а потоа комуналното претпријатие да врши евакуација;
- Трајното депонирање или одлагање на отпадот во планираниот опфат или надвор од предвидените садови за одлагање да биде најстрого забрането.

Овие елементи ќе овозможат спречување на загадувањето на почвите и на подземните води, а со тоа и на животната и работната средина воопшто.

- Мерки за намалување на влијанијата од несреќи и хаварии

За намалување на можните влијанија предизвикани од несреќи и хаварии се препорачува имплементација на мерките дадени во планската документација, во фазата на изградба, што ќе овозможат минимизирање на евентуалните појави за несреќи и хаварии во функционалната фаза.

- Мерки за заштита и спасување

Мерките за заштита и спасување се остваруваат преку организирање на дејства и постапки од превентивен карактер, кои ги подготвува и спроведува Републиката преку органите на државната управа во областа за кои се основани.

Мерките за заштита и спасување задолжително се применуваат при планирањето и уредувањето на просторот, во плановите како и при изградба на објекти и инфраструктура, согласно Уредбата за начинот на применување на мерките за заштита и спасување, при планирање и уредување на просторот и населбите, во проектите и изградба на објектите („Сл. Весник на РМ” бр. 105/05), како и учество во техничкиот преглед.

Мерките за заштита и спасување се однесуваат на заштита од природни непогоди и други несреќи, во мир и во војна и од воени дејствија.

- Мерки за заштита од пожар

Во објектите предвидени со планот во смисла на мерки на заштита од пожар, одреден број лица вршат некоја дејност редовно или времено и во кои можат да престојуваат подолго или пократко време и други лица како на пример посетители и други.

Согласно Законот за заштита и спасување („Сл. Весник на РМ” бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14 и 146/15), мерките и активностите за заштита на животот и имотот на луѓето од пожари, опфаќаат отстранување на причините за настанување на пожари, откривање, спречување на ширење и гасење на пожари, утврдување на причините за настанување на пожар, како и давање на помош при отстранување на последиците предизвикани од пожар.

Поради тоа, предвидени се следните плански мерки за заштита од пожар:

- Објектите во рамките на урбаниот опфат да се предвидени со огноотпорни материјали;
- При планирањето да се води сметка за обезбедување на доволни растојанија меѓу објектите;
- Сите објекти се лоцирани така да се пристапни за пожарните возила, а ширината на пристапот не смее да биде помала од пропишаниот со што се овозможува лесна подготовка и ставање во дејство на потребната опрема за борба против пожарот и спасување на луѓето;
- Сообраќајниците да се со доволна ширина, а потребно е да се изведат со задоволувачки осовински притисок што овозможува непречено и брзо движење на противпожарните возила;
- Должината на разделниот појас (оддалеченоста на бензинската станицата од сообраќајницата) зависи од класата на патот, а минималното растојание изнесува 5 метри;
- Растојанието од пресечната точка на работ на разделниот појас и оската на пристапната сообраќајница до најблискиот танк на

станицата е минимум 10 метри, а кога постои одвоен дел за товарни возила - минимум 25 метри до најблиското место за точење;

- При планирање на хидрантската мрежа потребно е да е обезбедено доволно количина на вода за гаснење на пожари;
- Потребно е секој работник за време на работењето стриктно да го почитува востановениот работен процес и при напуштањето на работното место треба да води грижа за редот и чистотата на работното место;
- Сите отпадоци, посебно горливите треба да се отстрануваат од просториите на објектите и да се собираат во метални затворени кошници кои задолжително треба да се празнат секој ден по завршувањето на работната смена;
- Запаливите течности можат да се сместуваат и чуваат исклучително во садови изградени за таа намена;
- Преточување на запаливи течности и гасови можат да вршат само стручни лица и со средства посебно определени за таа намена;
- Поголема количина запаливи течности можат да се чуваат според пропишани норми само во за тоа, посебно изградените складишни резервоари;
- Отпадните запаливи течности не смеат да се испуштаат во канализационата мрежа;
- Сите излези и премини мора да бидат секогаш и во секое време слободни за непречено поминување. Попречување на овие места е забрането;
- Електричните инсталации и уреди во сите делови на складот мора да бидат изведени според техничките прописи. Во случаи на настанување грешки (дефекти) на електричните инсталации и уреди, поправка можат да вршат само лица со соодветна квалификација и стручна оспособеност;
- Пристапните патишта околу објектот и резервоарите, во секое време треба да бидат проодни за непречен пристап на противпожарната техника, во случај на потреба;
- Работа со направи за сечење, заварување и лепење може да се врши откако претходно ќе се извршат подготовки и обезбедување на работното место за извршување на таков вид работа;
- Периодичните прегледи и испитувања на јакострујните електрични инсталации, громобранската инсталација, сигурносните уреди од машинските инсталации и сите други сигурносни уреди и инсталации да се вршат според техничките прописи и правилата усвоени со правилата на техничката практика;
- При настанување пожар треба да се постапи според упатствата за дејствување, односно да дејствува локалната самоуправа или да се повика противпожарните единици на градот Куманово, а до нивното доаѓање да се зачуваат мирот и присебноста и да се преземат мерки за локализирање на пожарот, спасување на загрозените лица, за изнесување на експлозивни и на други опасни материи;
- Уредите, опремата и средствата за гаснење на пожари мора секогаш да се исправни за да можат во случаи на потреба, брзо и ефикасно да се употребат;

- Направите за гаснење пожари не смеат да се употребуваат за други потреби освен за гаснење пожари, за обука и за евентуални други елементарни непогоди, а на нив треба да стои упатство за употреба и ракување;
- Во сите простории на објектите, апаратите за гаснење пожари мора да бидат поставени на воочливи и лесно пристапни места, најчесто до влезно-излезните врати;
- Секој работник мора да биде запознат со опасностите од пожар и мерките за заштита од пожар и мора да е обучен за употреба на противпожарните апарати, хидрантите и да ракува со другите уреди кои се користат за гаснење пожари.

Во однос на заштитата од пожари потребно е со проектите да се реши громобранската инсталација со цел да нема појава на зголемено пожарно оптоварување.

Планирањето и изработката на техничката документација треба да е во согласност со Законот за заштита и спасување, Законот за пожарникарство („Сл. Весник на РМ” бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14 и 146/15) и другите позитивни прописи со кои е регулирана оваа област. Во однос на заштитата од пожари при изработката на Основниот проект ќе се реши и громобранската инсталација со цел да нема појави на зголемено пожарно оптоварување.

Согласно Правилникот за изградба на станици за снабдување со горива на моторни возила и складирање и преточување на горивата (Сл. лист на СФРЈ бр. 27/71 и бр.29/71) издвоени се три зони за заштита од пожар и експлозии и зони на опасност:

- I Зона, ја опфаќа внатрешноста на резервоарот и окното во кое се сместени приклучоци за полнење;
- II Зона, го зафаќа просторот околу окното со радиус од 3 м и висина од 1 м над теренот и просторот околу автоматот за точење на гориво со радиус од 2,5 м и височина од 1 м над теренот;
- III Зона, го опфаќа просторот над околниот терен со широчина од 5 м мерено хоризонтално од работ на зоната II и висина 0,5 м мерено од почвата.

- Мерки за заштита од природни катастрофи

Заштитата од урнатини како превентивна мерка се утврдува во урбанистичките планови во текот на планирањето на просторот.

Според постојните анализи и добиените резултати за сеизмичност на месното подрачје според очекуваните дејности на земјотреси во иднина, основен степен на сеизмички интензитет во подрачјето изнесува 7° по МКС.

Дефинирање на сеизмички hazard всушност претставува дефинирање на економско-технички критериуми за прифатливо ниво на безбеденост на градежната конструкција за различни материјали на објектите.

За да се избегне сеизмичкиот hazard потребно е градбата да се гради според параметрите и критериумите за сеизмичка градба.

Во случај на можни разурнувања било од земјотрес или од воздушен воен удар, планираното решение на уличната мрежа обезбедува:

- брза и непречена евакуација на луѓето (нема тесни грла);

- брз пристап на екипите за спасување и нивните специјални возила;
- непречена интервенција;
- штетите да се сведат на минимум;
- брза санација на последиците.

- Мерки за заштита од технолошки катастрофи

Под технички катастрофи се подразбираат пожари, експлозии, контаминација на воздухот и водата, хемиски загадувања и други несреќи и други причини кои можат да доведат до масовни несреќи, губитоци на човечки животи и материјални богатства.

По однос на заштита од технолошки катастрофи треба да се превземат сите мерки за заштита со изработка на проектна документација и изготвување на соодветни елаборати за заштита.

9. План на мерки за мониторинг на животната средина

За изработка на ефективен план за управување, неопходно е најнапред да се спроведе оцена на статусот на сите природни вредности вклучувајќи го и здравјето на човекот. Во следниот чекор се определуваат цели и приоритети за управување. Дали превземените мерки и активности ги даваат посакуваните резултати се утврдува преку континуиран мониторинг. Податоците од мониторингот ќе бидат основа за изработка на следниот план за управување. Според тоа, мониторингот е составен дел од кружниот процес на планирање на управувањето.

Основни цели на планот за мониторинг се:

- Подобрување на квалитетот на живеење и зголемување на животниот стандард;
- Заштита на животната средина со имплементација на Планот;
- Одржување на постојано ниво на флора и фауна;
- Подобрување на квалитетот на воздухот;
- Зачувување на квалитетот на почвата;
- Минимизирање на отпадот и негова селекција;
- Минимизирање на појави од несреќи и хаварии.

Сепак, тоа најчесто се постигнува низ осмислени научни истражувања чија главна цел е да ги опишат процесите на екосистемите вклучувајќи ги и законите кои влијаат врз нив.

Еколошкиот мониторинг се однесува на последователни мерења во екосистемите со главна цел определување на трендови во компонентите, процесите или функциите.

Со секој предлог мерки за заштитата на животната средина потребно е да се изготви план за мониторинг на предложените мерки и мониторинг на животната средина. Во современото планирање на просторот, задачите на заштита на природата се усмерени особено на активно уредување и заштита на природата и животната средина, санирање на можните штети и повторно воспоставување на природната средина.

Што се однесува до изработката на ДУПД за изградба на бензиска пумпна станица со пратечки објекти на КП 4825, КП 4826, КП 4827/1, КП 4828/1 и КП 4829/1, КП 4830/1, КП 4831/1, КП 4833/1 и КП 4833/2, КО Табановце, општина Куманово, особено треба да се има во предвид близината на обработуваниот простор. Доколку при изработка на планот и уредувањето на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природни реткости кои може да бидат загрозени потребно е да се преземат мерки за заштита согласно Законот.

Планот на мониторинг предвидува следење на следните параметри во животната средина:

- Следење на квалитетот и квантитетот на водите;
- Следење на квалитетот на водите;
- Следење на квалитетот на почвата;
- Следење на бучавата.

Со овој план ќе се овозможи:

- Потврда дека договорените услови при одобрување на проектот се соодветно спроведени;
- Управување со непредвидени влијанија и промени;
- Потврда дека влијанијата врз медиумите на животната средина се во рамките на предвидени или дозволени гранични вредности;
- Потврда дека со примена на мерките се врши заштита на животната средина, односно намалување на негативните влијанија.

10. Нетехничко резиме

Со самото реализирање на оваа планска задача се добиваат податоци за почвата, воздухот, водата, климатските фактори, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра и др. и се создаваат услови за изнаоѓање на причините врз основа на која се одбираат алтернативите и се предвидуваат мерки за заштита и намалување на негативните влијанија. Со идентификацијата на можните проблеми треба да се рационализираат трошоците и да се направи најсоодветен избор на мерките за заштита на животната средина. Резултатот од учеството на јавноста треба да се земе што е можно повеќе. Преку реализација на планскиот опфат доаѓа до подобрување на економските услови преку отварање на нови работни места, односно ќе се создадат услови за економско ангажирање на населението, а со самото тоа воспоставување на предуслови за одржлив економски развој.

Предмет на планската документација е изработка на Државна урбанистичка планска документација за Бензинска пумпна станица со пратечки објекти на КП4825, КП4826, КП4827/1, КП4828/1, КП4829/1, КП4830/1, КП4831/1, КП4833/1 и КП4833/2, КО Табановце, општина Куманово со плански период 2019-2029.

Планската документација е изработена во согласност со Законот за Просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18). Согласно член 47 пристапено е кон изработка на Државна урбанистичка планска документација.

Елаборатот е усогласен со најновата законска регулатива како што е: Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18) и Правилникот за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистичките планови („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15).

Географската положба и сообраќајната поврзаност, како и потребата Република Македонија да го развива сообраќајот со високи перформанси одат во прилог на идејата за реализација на станица за снабдување со течни горива со пратечки објекти со високи стандарди и квалитети.

Анализата на просторот покажа дека овој опфат дава можности за реализација на ваков комплекс.

Планскиот опфат се наоѓа покрај А1 (автопат Пријателство). Планскиот опфат ги зафаќа парцелите КП4825, КП4826, КП4827/1, КП4828/1, КП4829/1, КП4830/1, КП4831/1, КП4833/1 и КП4833/2, КП4827/2, КП4828/2, КП4829/2, КП4830/2, КП4831/2 и делови од парцелите КП4758, КП5185, КП1962/2, КП1960/2, КП4760/4, КП4760/5, КП4760/6, КП4757, КП4756/2, КП4805/2, КП4832/2, КП4833/3, КП4833/4, КП4834/2, КП4835/2, КП4836/2, КП4837/2, КП4838/2, КП4839/2, КП4840/2, КП4841/2, КП4735/2, КП4734/2, КП4733/2, КП4732/2, КП4731/2, КП4730/2, КП4729/2, КП4728/2, КП4727/2, КП4726/2, КП4725/2, КП4724/2, КП4723/2, КП4722/2, КП4721/2, КП4716/2, КП4715/6, КП4714/2, КП4761/2, КП4763/2 и КП4764/2 КО Табановце, Општина Куманово.

Источната граница на опфатот е дефинирана со осовината на автопатот А1 (автопат Пријателство). Планиран е сообраќаен пристап од автопатот, во правец Табановце - Куманово.

Предметниот плански опфат е неизградено земјиште за кое до сега не е изработена урбанистичка документација. За површината на планскиот опфат изработени се услови за планирање на просторот и со согласност со условите предвидени се следните класи на намени:

- Е1 - Комунална инфраструктура (сообраќајни коридори)
- Е2 - Комунална супраструктура (бензинска пумпна станица).

Површината на планскиот опфат е неизградено земјиште. Со планот се формира градежна парцела и се предвидува површина за градба со намена во согласност со условите за планирање на просторот.

Целиот дел во најголем дел е наменет за Комунална супраструктура. Поради флексибилност и употребливост на планскиот документ во намените на објектите дадени се повеќе можности во зависност од заинтересираноста на потенцијалните корисници на просторот.

Растојанијата помеѓу објектите треба да бидат во согласност со член 42 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18). Висините на објектите се во склад со член 47 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18) каде се предвидени за секоја површина за градба - градежна парцела поединечно. Покрај максималната висината на венец, во нумеричките податоци се дадени максималните катности на планираните висини за градба.

За градежната парцела, со основна класи на намена Е2 - Комунална супраструктура, потребите за паркирање за градежната парцела ќе се решаваат во рамките на сопствената парцела согласно член 61 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18) како основен услов за изградба до максимално дозволената висина и површина за градба.

Државната урбанистичка планска документација за овој простор треба да овозможи сообраќајно поврзување до секоја градежна парцела, односно објект.

- Во рамките на опфатот формирана е 1 градежна парцела.
- Бруто максималната развиена површинана ниво на плански опфат е 24000м.
- Просечен процент на изграденост изнесува 49,6%.
- Просечен коефициент на искористеност изнесува 1,49.

Во рамките на бензинската пумпна станица, покрај објекти во функција на самата бензинска пумпна станица (за точење на горива), може да се предвидат и пратечки објекти, комплементарни на основната функција. Како пратечки објекти, согласно член 40 од Законот за јавните патишта („Сл. Весник на РМ” бр. 84/08, 52/09, 114/09, 124/10, 23/11, 53/11, 44/12, 168/12, 163/13, 187/13, 187/13, 39/14, 42/14, 166/14, 44/15, 116/15, 150/15, 31/16, 71/16, 163/16) и член 3 од Правилникот за техничките елементи за

изградба и реконструкција на јавните патишта и објектите на патот („Сл. Весник на РМ” бр. 110/09, 163/09, 26/10, 163/10, 94/11 и 146/11), се подразбираат: мотел, ресторан, бифе, продавница, автосервис, вулканизер, миеење на возила, како и други услуги кои се во врска со потребите на возилата и возачите.

Алтернативни класи на намена, компатибилни во однос на основната класа не се планираат.

Со планот се утврдуваат и планските решенија за инфраструктурата.

На овој простор условеноста од програмските барања и постојната состојба значително ги диктира планските решенија за сообраќајниците, за фекалните и атмосферските инфраструктурни водови, како и за електричната и електронско-комуникациската инфраструктура, кои се во директна зависност од уличната мрежа, поред која се водат. Водењето на инфраструктурата да биде во инфраструктурни коридори.

Сообраќајниот концепт за локалитетот кој е предмет на изработка на оваа ДУПД е поставен врз основа на постојната состојба и условите за планирање на просторот.

Преземена е трасата и сообраќајниот профил на улицата:
- магистралниот патен правец - автопат А1 (автопат Пријателство) со вкупен профил од 26м, односно 2х11,00м коловоз и 4м разделно зеленило.

Сообраќајниот пристап до локалитет е преку магистралниот патен правец - автопат А1 (автопат Пријателство), во правец од Табановце кон Куманово, за што се планираат ленти за забавување и забрзување од автопатот.

За влегување и излегување во и од опфатот, се планира лентата за запирање да се пренамени во ленти за забавување и забрзување, при што на одреден дел од автопатот се планира и проширување на истиот (во правецот од лентите за влез и излез, кои се планирани со широчина од 3,5м).

Пресметаната должина на лентата за забавување изнесува 348м (закосен дел 87м и прав дел 261м), а на лентата за забрзување изнесува 479м (закосен дел 87м и прав дел 392м).

Вкупната површина на опфатот изнесува 3,28ха, од која 1,67ха се сообраќајни површини или 50,85%.

Комплетна сообраќајна сигнализација на уличната мрежа, како вертикална и хоризонтална, треба да се изведе согласно прописите од областа на сообраќајот.

За градежната парцела, со основна класа на намена Е2 - Комунална супраструктура, потребите за паркирање за градежната парцела ќе се решаваат во рамките на сопствената парцела согласно член 61 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18) како основен услов за изградба до максимално дозволената висина и површина за градба.

Воедно, потребно е да се предвидат и минимум 3 паркинг места за тешки товарни возила и автобуси, како и посебно стојалиште за цистерната за дотур на горива.

Рампите за пристап до паркиралиштата и гаражите да се проектираат согласно член 60 од Правилникот за стандарди и нормативи

за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 22/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 68/18).

Димензионирањето на групните паркиралишта се врши на тој начин што на вкупниот број на паркинг места се планираат минимум 3% паркинг места за лица со инвалидност. На паркиралиштата со помалку од 20 места се предвидува минимум едно паркинг место за лица со инвалидност. Паркинг местото за лица со инвалидност е со минимални димензии 3,50/5,50 и се лоцира и видно се обележува најблиску до влезот на градбата и до пешачка површина.

Од анализата на постојната состојба констатирано е дека на предметниот локалитет не постои изведена хидротехничка инфраструктура.

Со урбанизацијата на овој простор и намената на површините на зафатот опфатен со Државната урбанистичка планска документација се предвидуваат јавни и комерцијални објекти и предвидени се максимални површини за градба што претставува максимален капацитет на просторот во моментот.

Водоснабдувањето на новопредвидените објекти се предвидува со поставување на бунар во рамки на локацијата.

Оваа потребна количина на вода до водокорисниците ќе се дистрибуира преку новопроектираната дистрибутивна водоводна мрежа. По однос на канализација се планира изградба на сепаратен систем на канализација т.е. изградба на посебна канализациска мрежа за атмосферски води како и посебна канализациска мрежа за фекална канализација.

При проекција, одделните канализациски системи се усвоени од надморската висина на локалитетот, од положбата во однос на реципиентот и од експозицијата на теренот.

Канализирањето е предвидено да се врши гравитациски. Со проекцијата на хидротехничката инфраструктура се предвидува генерално решавање на фекалната канализација, која ќе се состои од канали кои што ќе се водат по планираните сообраќајници.

Количината на отпадните води ќе се пресметува како 80% од максималната часова потрошувачка на вода, зголемена за 20% од инфилтрација на подземни води.

Канализационата мрежа ќе се состои од ПВЦ канализациски цевки со Ф300мм и армирано - бетонски ревизиони шахти.

Оваа новопланирана канализациска мрежа ќе се одведува во јама која ќе биде поставена во рамки на локацијата.

Проекцијата на атмосферската канализација, предвидува сепаратен канализациски систем за одвод на атмосферски отпадни води, кој ќе се состои од посебни канали, а кои ќе се водат по главните сообраќајници и по сообраќајници за кои постојат услови за канализирање по гравитациски пат.

Атмосферската канализација ќе ги евакуира отпадните атмосферски води од кровните површини на објектите, од површините на улиците, зелените површини преку новопроектираните водови на атмосферска канализација.

Електроенергетските потреби на КП4825, КП4826, КП4827/1, КП4828/1, КП4829/1, КП4830/1, КП4831/1, КП4833/1 и КП4833/2, КО

Табановце, Општина Куманово ќе се задоволат во рамки на сопствената парцела и со сопствена планирана трафостаница.

Евентуалните зголемени електроенергетски потреби со изведба на нови содржини согласно одредбите на овој План ќе се решат со предвидување на трафостаница во рамките на самата градежна парцела при изработката на архитектонско - урбанистичкиот проект во натамошните фази на разработка.

Кабловското напојување со среднонапонска и нисконапонска ел. мрежа ќе се определи и ќе се развива во понатамошниот тек на разработка на техничката документација, односно со изработка на урбанистички проекти и идејни и основни проекти за електрична мрежа од страна на стручните служби на ЕВН.

Македонски телекомуникации АД Скопје за своите корисници обезбедува широк опсег на услуги како што се: говорни услуги (вклучувајќи услуги со додадена вредност), услуги за пренос на податоци, пристап до Интернет, мобилни телекомуникациски услуги, јавни говорници. Комуникациските услуги се обезбедуваат врз основа на добро воспоставената комуникациска мрежа со примена на најсовремени технологии.

Корисниците од ова подрачје во телекомуникацискиот сообраќај се приклучени преку телефонската централа во Куманово.

Целиот овој регион е покриен со сигнал на трите компании за мобилна телефонија во РМ.

Во извештајот за Стратегиската оцена за животна средина се земени се детали од планот, програмите и стратегиите, како и информациите кои се утврдени при изготвувањето, а се од особено значење за можните влијанија за животната средина.

Извештајот на овој плански документ ги опфаќа податоците за:

- Постојната состојба на планскиот опфат;
- Потенцијалните влијанија врз населението, здравјето на луѓето, флората, фауната, почвата, воздухот, водата, климатските фактори, материјалните добра, културното наследство и др.
- Мерките за заштита и намалување на влијанијата;
- Состојбата на животната средина без имплементацијата на планот;
- Планот за мониторинг на животната средина.

За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува:

- Селектирано и организирано депонирање на отпадот во депонија;
- Зачувување на амбиенталните и естетските потенцијали на просторот;
- Изведба на современа инфраструктура;
- Соодветен третман на отпадните води;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;
- Спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство;

- Помошните и пратечки градежни објекти (магацински објекти за материјали, алати и гориво и други помошни објекти) кои ќе се користат во фазата на изградба, треба да бидат лоцирани на поголеми растојанија;
- Доследно спроведување на планот.

Секое неконтролирано истекување на нафтените деривати во животната средина претставува можност за нејзино загадување. При таков случај сите медиуми на животната средина ќе бидат погодени. Воздухот преку испарување на дериватите, почвата преку директен контакт со неа и површинските и/или подземните води преку измивање со дождови или директно преку исцедување на дериватите во подолните слоеви на почвата.

Во поглед на озеленувањето, да се планираат соодветни профили на дрвореди покрај сообраќајниците како и покрај другите инфраструктурни објекти кои можат негативно да влијаат на квалитетот на животната средина. Изборот на зеленило треба да се усогласи со условите за заштита и негова намена. Диспозицијата на високите дрвја да биде усогласена со трасите на подземните инсталации, додека изборот на видот на озеленувањето да биде во согласност со условите во работната средина, односно способноста на повеќе апсорпција на штетни гасови и кои немаат посебен третман за одржување. Согласно Законот за урбано зеленило, процентуалната застапеност на зелената површина да се дефинира со Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање зависно од локацијата, намената и големината на градежната парцела.

Бидејќи водоснабдувањето со вода ќе се врши од подземен бунар, пред изведбата на бунарот потребно е да се направат хидрогеолошки истражни и пробно експлоатациони работи со кои ќе се утврди издашноста и капацитетот на бунарот. Исто така, да се направат и испитувања со кои ќе се утврди и квалитетот на водата, односно дали физичко-хемиските и бактериолошки карактеристики на водата ќе одговараат за соодветната намена.

Во зоната на бунарот (бунарите) се забранува сервисирање на моторни возила, пасење на стока, закопување на умрени животни, складирање на отпад, испуштање на материи кои по својот состав се опасни и штетни, употреба на агрохемиски средства, изградба на септички јами, копање на канали, изведување на земјени работи и сл. При лоцирањето на бунарите да се почитува Законот за води за одредување на заштитните зони на бунарите.

Динамиката на користењето на подземните води мора да биде усогласена за долгорочна експлоатација. Не се дозволува прекумерна експлоатација на подземните води поради кое би дошло до пореметување на нивниот режим.

Треба да се земе во предвид и анализата на алтернативи од која се прави аспект за избор на најдобро решение за намена на локацијата заедно со нејзината економска оправданост, идеен развој, финансиски можности и заштита на животната средина.

Кога станува збор за мониторинг за животната средина се дава можност за испитување, оценување и системско набљудување на загадувањето и состојбата на медиумите во животната средина како и идентификација и регистрација на изворите на загадување. Планот на

мониторингот претставува алка помеѓу сите вклучени страни и претставува основа за надлежните институции во кој ќе го контролираат процесот на спроведување на законската регулатива и да донесуваат одлуки.

Најголем бенефит во спроведувањето на стратегиската оценка на животната средина е во вклучување на аспектите од полето на социјалата, економијата и животната средина, меѓусебната соработка, развој на регионалните цели и целите за одржлив развој и заштита на животната средина и луѓето.

11. Прилози

Листа на национална законска регулатива

1. Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18);
2. Уредба за определување на проектите и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 74/05);
3. Правилник за содржината на барањата што треба да ги исполнува студијата за оцена на влијанието на проектот врз животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 33/06);
4. Уредба за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапката за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07);
5. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07);
6. Правилник за воспоставување на листата на експерти за СОЖС, процедурата за спроведување на испитот за експерти за СОЖС, воспоставување комисијата за оценка на знаењето на експертите за СОЖС („Сл. Весник на РМ” бр. 129/07);
7. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 144/07);
8. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08);
9. Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15 и 193/15);
10. Законот за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11 и 100/12-пречистен текст, 10/15 и 146/15);
11. Правилник за критериумите, методите и постапките за оценување на квалитетот на амбиенталниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04);
12. Закон за води („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/2011, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16);
13. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99);
14. Уредба за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99 и 71/99);
15. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99);
16. Закон за отпад („Сл. Весник на РМ” бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 51/11, 123/12, 147/13, 163/13, 51/15, 146/15, 192/15 и 39/16);
17. Листа на отпади („Сл. Весник на РМ” бр. 100/05);

18. Закон за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15);
19. Одлука за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава („Сл. Весник на РМ” бр. 64/93);
20. Закон за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16 и 11/18);
21. Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 63/16 и 113/18);
22. Закон за заштита на растенијата („Сл. Весник на РМ” бр. 25/98; измени 06/00);
23. Закон за безбедност и здравје при работа („Сл. Весник на РМ” бр. 92/07, 136/11, 23/13 и 25/13).

Листа на релевантни ЕУ директиви

Директиви на ЕУ имплементирани во Национална стратегија за апроксимација во животната средина (2008). Релевантни се и нивните измени и дополнувања:

1. Рамковна директива за отпад (2006/12/ЕС)
2. Рамковна директива за квалитет на амбиентен воздух (96/62/ЕС), дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
3. Директива за озон во амбиентниот воздух 2002/3/ЕС
4. Директива за информирање на корисници (1999/94/ЕС) дополнета со Директивата 2003/73/ЕС
5. Рамковна Директива за вода (2006/60/ЕС) дополнета со Одлуката 2455/2001/ЕС
6. Директива за урбани отпадни води (91/271/ЕЕС) дополнета со Директивата 98/15/ЕС и Регулативата (ЕС) 1882/2003
7. Директива за вода за пиење (98/83/ЕС) дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
8. Директива за површинска вода за апстракција (75/440/ЕС) дополнета со Директивите 79/869/ЕЕС и 91/692 ЕЕС (ќе биде отповикана со Рамковната директива за води (2006/60/ЕС) од 22.12.2007
9. Директива за испуштање на опасни супстанции во водите (76/464/ЕЕС) дополнета со Директивата (91/692/ЕЕС и 2000/60/ЕС) е биде отповикана со Рамковната директива за води (2000/60/ЕС) од 22.12.2007, освен член 6, кој беше отповикан на 22.12.2000.
10. Директива за мерење на квалитетот на водата за пиење (79/869/ЕЕС) дополнета со Директивите 81/855/ЕЕС, 91/692/ЕЕС, и Регулативата (ЕС) 807/2003 ќе биде отповикана со Рамковната директива за води (2000/60/ЕС) од 22.12.2007)
11. Директива за подземни води (80/68/ЕЕС) дополнета со Директивата 91/692/ЕЕС
12. Директива за Стратешка оцена на животна средина (2001/42/ЕС)

13. Директива за пристап на информации за животната средина
(2003/4/ЕС)

Додаток

Известувања

Врз основа на член 65 став (6) од Законот за животната средина (Сл. Весник на РМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18), Министерство за транспорт и врски, на ден година, донесе

Одлука за спроведување на стратегиска оцена

1. За планскиот документ ДУПД за изградба на бензиска пумпна станица со пратечки објекти на КП 4825, КП 4826, КП 4827/1, КП 4828/1, КП 4829/1, КП 4830/1, КП 4831/1, КП 4833/1 и КП 4833/2, КО Табановце, општина Куманово потребно е да се спроведе стратегиска оцена на влијанието врз животната средина согласно член 65 од Законот за животната средина.
2. Како органи засегнати од имплементација на планскиот документ ДУПД за изградба на бензиска пумпна станица со пратечки објекти на КП 4825, КП 4826, КП 4827/1, КП 4828/1, КП 4829/1, КП 4830/1, КП 4831/1, КП 4833/1 и КП 4833/2, КО Табановце, општина Куманово се определуваат следните: општина Куманово, Министерство за животна средина и просторно планирање, Министерство за транспорт и врски, Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, ЕВН и др.
3. За планскиот документ ДУПД за изградба на бензиска пумпна станица со пратечки објекти на КП 4825, КП 4826, КП 4827/1, КП 4828/1, КП 4829/1, КП 4830/1, КП 4831/1, КП 4833/1 и КП 4833/2, КО Табановце, општина Куманово, за чија изработка е одговорно ИН-ПУМА Скопје, а го донесува Министерство за транспорт и врски, донесувањето на планскиот документ ДУПД за изградба на бензиска пумпна станица со пратечки објекти на КП 4825, КП 4826, КП 4827/1, КП 4828/1, КП 4829/1, КП 4830/1, КП 4831/1, КП 4833/1 и КП 4833/2, КО Табановце, општина Куманово ќе има влијание врз животната средина.
4. Обемот на извештајот за стратегиска оцена треба да ги опфати следните аспекти: влијание врз подземните и површинските води, влијание врз почвата, влијание по однос на генерирање на комунален и градежен отпад, влијание врз амбиентниот воздух и влијание од несреќи и хаварији.
5. Одлуката заедно со формуларите за определување на потребата од спроведување на стратегиска оцена се објавува на веб страната на Министерство за транспорт и врски на следната веб адреса/и: www.mtc.gov.mk
6. Против оваа одлука јавноста има право на жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос од втор степен во рок од 15 дена од денот на објавување на одлуката на веб страната.

Бр.
Место: Скопје

Министер
Горан Сугарески

Користена литература

- Просторниот план на РМ, 2004;
- Планска документација за ДУПД за изградба на бензиска пумпна станица со пратечки објекти на КП 4825, КП 4826, КП 4827/1, КП 4828/1 и КП 4829/1, КП 4830/1, КП 4831/1, КП 4833/1 и КП 4833/2, КО Табановце, општина Куманово;
- Преглед на заштитни подрачја во РМ (2008) и Извештај на меѓународен консултант за заштитени подрачја во рамки на УНДП/ГЕФ/МЖССП проектот: Зајакнување на еколошката, институционалната и финансиската одржливост на системот на заштитени подрачја во Македонија;
- Национална стратегија за одржлив развој, 2009;
- Втор Национален извештај за климатски промени, 2008
- Национална стратегија за механизмот за чист развој за првиот период на обврски според протоколот од Кјото 2008-2012, 2007;
- Втор Национален Еколошки акционен план на РМ, 2006
- Национална стратегија за биолошка разновидност, 2004;
- Стратегија за управување со отпад во РМ 2008-2020;
- Национална транспортна стратегија за патниот превоз, 2008;
- Стратегија за демографски развој на РМ 2008-2015;
- Национална програма за усвојување на правото на ЕУ (НППА II, 2007);
- Национална стратегија за мониторинг на животната средина, 2004;
- Стратегија за управување со животната средина, 2005;
- Стратегија за подигање на јавната свест во животната средина, 2005;
- Стратегија и акционен план за имплементација на Архуската конвенција, 2005;
- Национален здравствено-еколошки акционен план (НЗЕАП), 1999;
- Рамковна директива за вода (2000/60/ЕС);
- Рамковна директива за квалитет на амбиентен воздух (96/62/ЕС);
- Рамковна директива за отпад (2006/12/ЕС);
- Рамковна директива за бучава (2002/49/ЕС);
- Директива за стратегиска оцена на животна средина (2001/42/ЕС);
- ЕУ Шестиот Акционен План за животна средина (2001/42/ЕС);
- Достапни искуства и практики.